

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ
ОДИТОР И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2015

**КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ГРУПАТА НА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
2015**

СЪДЪРЖАНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКОВАТА ГРУПА	3
ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ НА ГРУПАТА НА ББР ПРЕЗ 2015 ГОДИНА.....	5
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА - МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И БАНКОВА СИСТЕМА НА ГРУПАТА НА ББР.....	5
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА	5
БАНКОВ СЕКТОР	7
ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА НА ББР	9
ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ НА ГРУПАТА НА ББР	10
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА НА ГРУПАТА НА ББР	12
КРЕДИТЕН РИСК	12
ПАЗАРНИ РИСКОВЕ НА ГРУПАТА НА ББР	13
ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	14
БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	14
КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА НА ББР	14
УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	15
СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА.....	19
СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	19
СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	21
ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО	21

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКОВАТА ГРУПА

Група Българска банка за развитие (Групата), включва Българска банка за развитие АД (ББР) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД (НГФ) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ), в които ББР е едноличен собственик на капитала.

Българска банка за развитие АД

Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Стефан Караджа" №10.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията. Към 31.12.2015 г. внесенят основен акционерен капитал е 601,774 хил. лв. (31.12.2014г.: 601,774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева. Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите, 0,0001% се притежава от Банка ДСК.

На 05.05.2015 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани допълнения и изменения в Устава на ББР.

Съгласно Устава, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск, не може да надвишава 10 (десет) на сто от приемливия (собствения) капитал на Банката. В случай на възникване на експозиция в нарушение на горния лимит и като следствие от бизнес комбинация и/или друга сделка, Управителният съвет уведомява Надзорния съвет и прави предложение за метода, срока и необходимостта от нейното регулиране, за което иска потвърждение от Надзорния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик;
3. Политически партии и свързани с тях лица;

4. Дружества и организации с нестопанска цел;
5. Медии;
6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
7. Други забранени от закона дейности

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взима единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

1. издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
2. предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
3. издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
4. други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи/финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Седалището на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) и на Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е гр. София бул. Арсеналски №105. Към 31.12.2015 г. за компаниите от Групата на ББР са работили 178 служители.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ НА ГРУПАТА НА ББР ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

През 2015 г. развитието на Банката е белязано от значителни по мащаб реорганизиращи дейностите и проекти. Така например в края на първото полугодие е осъществено организационно и функционално моделиране, което да отрази промените в бизнес модела на ББР. Развиваните в минали периоди идеи и проекти за развитие на клонова мрежа, вливане на институционализирани продуктови линии в състава на Банката бяха отхвърлени като противоречащи на оригиналната идея за изграждане на банка за развитие. Въведен е лимит по финансираната предоставяни от МФИ в размер на 300 хил. лв. с което, в качеството си на продуктова линия, дружеството приоритетно пое обслужването на микро предприятия.

В рамките на 2015 г. е извършено значително по мащаб осъвременяване на вътрешно нормативната уредба, целящо привеждането и в съответствие с измененията в банковото законодателство на ЕС. Особено внимание беше отделено на транспонирането на разпоредбите и дефинициите на Регламент 575/2013. С подкрепата на Ърнст и Янг България ООД, Банката извърши необходимата подготовка за предстоящия преглед на качеството на активите от страна на БНБ.

Особено интензивно е развитието на продуктивния портфейл на Банката. Бяха разработени програми за изкупуване на задължения на разпоредители с бюджетни средства. Редица фирми от строителния бранш изпълняващи проекти финансирани по ОП се възползваха от ускореното разплащане, станало възможно чрез програмите на ББР.

В условия на висока ликвидност и подтиснат ръст на кредитирането от страна на търговските банки, ББР предложи нова продуктова линия за индиректно финансиране на малките и средни предприятия. Иновационният продукт, програма „Напред“, съчетава атрактивни ценови условия с възможността за споделяне на кредитния риск с банките партньори. В допълнение бе разширен обхвата на целевите групи посредници (включени бяха кооперативи и лизингови компании) чрез създаване на специфични продукти. По този начин се постигна съществено развитие на подпортфейла с продукти за индиректно финансиране на МСП.

Значителен е приноса на ББР при реализацията на Национална програма за енергийна ефективност. Следва да отбележим, че ББР успешно проведе преговори с редица МФИ с цел осигуряване на необходимото финансиране. Наред с това предостави необходимата финансова и банкова експертиза във всички фази на организирането на програмата.

НГФ стартира нова гаранционна схема за новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди, като в рамките на последното тримесечие на 2015 година са подписани 10 споразумения с търговски банки на стойност над 326 млн.лв. В допълнение НГФ удължи срока за включване на кредити в гарантирания портфейл по Програмата за развитие на селските райони във връзка с извънредния прием по мярка 121.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА - МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И БАНКОВА СИСТЕМА НА ГРУПАТА НА ББР

Макроекономическа обстановка

През 2015 г. българската икономика отбеляза един от най-високите си растежи през последните години, а ситуацията на пазара на труда значително се подобри. Ръстът на

физическия обем на Брутния вътрешен продукт през 2015 г. е 3%. Принос за растежа имат всички негови компоненти по крайно използване.

Външното търсене, измерено чрез динамиката на нетния износ, имаше по-висок принос за растежа през първата половина на годината, докато през втората половина на годината водещ принос за динамиката на българската икономика има вътрешното търсене както по линия на ръста на крайното потребление, така и по отношение на инвестициите. Също така благоприятна е и динамиката на пазара на труда. Заетостта продължи да се увеличава, като през четвъртото тримесечие на 2015 г. тя достигна 3,061 хил. души. (Наблюдение на Работната Сила), а нивото на безработица намаля до 7,9%. Средната номинална работна заплата отбелязва ръст от 8,8%, което е ускорение в сравнение с периода 2012-2013 г. и се обуславя, както от регулярните промени в трудовата нормативна база (преди всичко минималните осигурителни прагове), така и от нарасналото търсене на квалифициран труд в определени икономически дейности.

В следствие на относително високият ръст на износа, наблюдаван през първата половина на годината, салдото по текущата сметка се задържа положителна през цялата 2015 г. Нейното салдо за 2015 г. е в размер на 541 млн. евро или 1,2% от БВП. Заедно с това се наблюдава подобряване на структурата на износа, като се повишава относителния дял на износа на стоки с по-висока степен на преработка, а намалява относителния дял на изнесените суровини.

Стойността на Преките чуждестранни инвестиции за 2015 г. е в размер на 1,575 млн. евро или 3,5% от БВП.

Касовото салдо на държавния бюджет за 2015 г. е в размер на 2,472.9 млн. лв. или 2.9% от БВП. Наблюдава се относително висок ръст на приходната част на бюджета. Постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) за 2015 г. са в размер на 32,205.1 млн. лв., или с 1,8% повече спрямо актуализираните годишни разчети и с 9,5% (2,796.0 млн. лв.) повече спрямо 2014 г. В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1,828.6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи с 245.1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) с 722.3 млн. лв. (24,7%). Отнесени към брутния вътрешен продукт, приходите и помощите по консолидираната фискална програма нарастват от 35,2 % от БВП за 2014 г. на 37,3% от БВП за 2015 г., което представлява увеличение с 2,1 процентни пункта. Реализираният дефицит по консолидираната фискална рамка в основна степен се дължи на високото усвояване на средства по оперативните програми на ЕК.

През 2015 г. се наблюдава съществено намаление на частния външен дълг. В рамките на годината той намаля с около 4,650 млн. евро (с 13,6% като отношение към БВП) и към края на 2015 г. е в размер на 28,146 млн. евро. Външният държавен дълг достигна своята най-висока стойност през март, след което започна да намалява и към края на 2015 г. достигна по-ниска стойност спрямо края на 2014 г. Към края на декември 2015 г. външният държавен дълг е на стойност от 5,998 млн. евро или 13,4% от БВП.

За втора поредна година българската икономика регистрира дефлация, като през първата половина на 2015 г. дефлацията в страната беше една от най-високите сред всички страни членки на ЕС. Стойността на Хармонизирания Индекс на Потребителските Цени (ХИПЦ) за 2015 г. е -0.9%, а средногодишната му стойност е -1.1%. Очакванията са, че в ЕС и Еврозоната периодът на ниска инфлация (под целевата стойност от 2% годишна инфлация) ще се удължи, което накара президентът на ЕЦБ, Марио Драги, през октомври да заяви, че нараства вероятността през 2016 г. ЕЦБ да увеличи своите количествени облекчения като инструмент за справяне с рисковете от дефлация.

Основните фактори, които доведоха до отрицателната инфлация в страната е динамиката на цените на горивата на международните пазари, което допринесе за намаляването на цените на стоки и услуги, пряко свързани с тях (топлоенергия, газ за битови нужди, течни горива за превозни средства, транспортни услуги и др.) Други стоки и услуги, допринесли за намаляването на общия ценови индекс в страната, са дълготрайни стоки за потребление, както и намаляването на цените на групата на комуналните услуги (наеми, ремонт и поддържане на жилища, вода, електричество, газ и др.).

Банков сектор

През 2015 г. банковата система остана стабилна и добре капитализирана. Като цяло тя се характеризира с висока доходност и според първоначалните, неаудирани данни реализира висок финансов резултат, най-висок за последните пет години.

Финансовите активи на банковата система към края на 2015 г. са на стойност от 87,5 млрд. лв. В рамките на годината те се увеличиха с 2,4 млрд. лв. (2.8%). Най-вече нарасна побързоликвидната част от активите (парични средства в сметки и финансови активи). Една от причините е, че в края на 2014 г. и началото на 2015 г. Фондът за Гарантиране на Влоговете в България възстанови гарантираните по закон влогове на депозитантите в ТБ КТБ, които останалите търговски банки в последствие не успяха бързо да алокират като кредити за клиенти от нефинансовия сектор. Освен това депозитите на фирми и домакинства продължиха да се увеличават през цялата година (през втората половина на 2015 г. това до известна степен беше подкрепено и от притока на гръцки предприятия и граждани, желаещи да открият сметки в България), докато кредитите и вземанията за нефинансови институции претърпяха минимални изменения през годината. В края на 2015 г. депозитите на граждани са на стойност от 44,4 млрд. лв. и се увеличиха през годината с 3.4 млрд. лв. (8.3%), докато депозитите на некредитните институции (предприятия, държавно управление и финансови институции извън кредитните) се увеличиха с 2,2 млрд. лв. (9.5%).

Кредитите за предприятия намаляха през 2015 г. с 1 млрд. лв. (3.0%) и в края на 2015 г. са на стойност от 33,3 млрд. лв. Кредитите за домакинства почти не се измениха и в края на 2015 г. стойността им е почти същата, както и в края на предходната година – 18,3 млрд. лв. (увеличение от 21,6 млн. лв. или 0.1%). Необходимо е да се отбележи, че през 2015 г. намалява стойността, както на жилищните кредити (с 540 млн. лв. или 5.8%), така и на потребителските кредити за домакинства (с 268 млн. лв. или с 2.9%). Така в края на 2015 г. жилищните кредити са на стойност от 8,8 млрд. лв., а потребителските кредити за домакинства са на стойност от 8,7 млрд. лв. Увеличават се единствено другите кредити за домакинства, които компенсират намалението на другите два вида кредити за домакинства.

Намалението на кредитите за предприятия, както и на жилищните, и потребителски кредити за фирми се наблюдава в условия на постоянно подобряване на условията на предлагане на заемни средства (най-вече намаляване на лихвените проценти по кредитите).

Високата ликвидност на търговските банки (коефициентът на ликвидните активи на банковата система е 36.71% в края на 2015 г. срещу 30.12% в края на 2014 г.) и подобряващите се условия по отпусканите кредити показват, че предлагането на заемен ресурс от страна на банките е високо. Ниската динамика на кредитите за предприятия и домакинства се дължи на слабото търсене на заеман ресурс от страна на клиентите, както и от недостатъчното наличие на добри бизнес проекти, които да бъдат одобрени за финансиране от търговските банки.

През 2015 г. се наблюдава постепенно подобряване на качеството на кредитния портфейл на банковата система. Това е първата година от 2008 г. насам, когато се наблюдава трайна тенденция на намаление на дела на кредитите с просрочие над 180 дни. Към края на 2015 г. делът на „лошите“ кредити в общия портфейл за некредитни институции е 15.35%, докато в края на 2014 г. стойността на показателя е била 16.86%. Според данните от Паричната статистика на БНБ стойността на „лошите“ и реструктурирани кредити е намаляла с 426 млн. лв. и в края на годината те са на стойност от 8,8 млрд. лв. Заедно с подобриенето на структурата на кредитния портфейл се наблюдава и известно намаление на разходите за обезценка на банковата система. През 2015 г. търговските банки са направили разходи за обезценка на стойност от 1,1 млрд. лв., което е с 51,3 млн. лв. по-малко в сравнение с 2014 г. (4.5%). Трябва да се отбележи, че почти една трета от обезценката за цялата 2015 г. е направена през декември и вероятно е свързано с подготовката на търговските банки за предстоящата през 2016 г. оценка на качеството на активите. Банковата система приключи 2015 г. с висок финансов резултат, като печалбата след данъци е на стойност от 898 млн. лв. (неодитирани данни). Това е най-високият финансов резултат на банковата система от 2009 г. насам. Възвращаемостта на активите на банковата система достигна 1%, а възвращаемостта на капитала надхвърли 8%. Увеличаването на печалбата в сравнение с 2014 г. се дължи на по-високия нетен доход от лихви (увеличение от 139 млн. лв.), по-високия нетен доход от такси и комисионни (увеличение с 62 млн. лв.) и по-ниски разходи за обезценка (намаление с 51 млн. лв.). Основната тенденция в динамиката на лихвените равнища, както по депозитите, така и по кредитите, през 2015 г. е в посока на намаление. Това се обуславяше от високата ликвидност на банковата система и предлагане на заеман ресурс, както и от много ниските лихвени равнища на международните пазари, в следствие на водената политика от ЕЦБ и FED. В края на годината БНБ, също допринесе допълнително за намаляването на лихвените равнища, най-вече по-привлечените средства в страната, като въведе отрицателна лихва от -0.3% за средствата, държани по сметки в централната банка и надхвърлящи нуждите за поддържане на минималните задължителни резерви с повече от 5%.

През първото тримесечие на 2015 г. лихвените равнища по кредитите нов бизнес се колебаеха в диапазона 7-7.5%. От второто тримесечие на 2015 г., обаче, лихвените равнища по нови кредити отново тръгнаха надолу. Търговските банки, в следствие на достъпния евтин привлечен ресурс, стабилизирането на макро средата в страната и подобряването на очакванията за растеж през следващите години, както за България, така и за ЕС като цяло, засилиха конкуренцията помежду си при привличането на нови клиенти и в отпускането на нови кредити. Увеличи се и процесът на преговаряне на условията по съществуващи кредитни договори за фирми, като новите условия в повечето случаи са по-благоприятни за фирмите. През третото и четвъртото тримесечие на 2015 г. усредненият лихвен процент за кредити нов бизнес, оригинален матуритет, вече се колебае около и малко под 5%. Очакванията са EURIBOR да остане нисък през 2016 г., което предполага, че през следващите дванадесет месеца едва ли ще съществува сериозен натиск за обръщане на тенденцията в динамиката на лихвените равнища по кредитите. В същото време е твърде вероятно лихвените равнища, нов бизнес, да са се доближили до своя минимум и най-вероятно ще се колебаят в диапазона 4,5-5,0% преди да се обърне тренда в тяхната динамика.

През 2015 г. лихвените равнища по депозитите на фирми и домакинства също намаляха. Факторите, които определят тази тенденция са високата ликвидност на банковата система и ниската инфлация в страната, а през декември допълнителна роля имаше и въвеждането от БНБ отрицателен лихвен процент по „свръхрезерва“. Въпреки, че лихвените равнища по депозитите достигнаха историческите си най-ниски равнища, реалният лихвен процент продължава да бъде положителен.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА НА ББР

През 2015 г. продължи процеса на модернизация и осъвременяване на дейността на дружествата от Групата на ББР, като същевременно се разви и техния бизнес.

Българска банка за развитие АД

С цел повишаване ефективността на процесите в Банката, през първото шестмесечие беше разработен проект за нова Организационна структура на ББР, който влезе в сила от 1 юни. Заедно с промяната на структурните звена се измениха щатното разписание, функционалните характеристики на звената и длъжностните характеристики на служителите на Банката.

През 2015 г. стартира „Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради“, насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради. Общата стойност на първата фаза от Програмата е 1 млрд. лв. ББР участва в договарянето на финансов ресурс за изпълнение на Програмата, за който получава държавна гаранция. Банката сключва договори за целево финансиране, поддържа публичен регистър на исканията и сключените договори по Програмата.

В края на първото полугодие на 2015 г. ББР стартира програма за изкупуване на вземания на строителни фирми от общините по сключени договори за реализация на инвестиционни проекти по оперативни програми „Околна среда“, „Регионално развитие“, „Транспорт“, както и програми на ДФ „Земеделие“. Чрез програмата компаниите в сектора получават възможност в максимално кратък срок да се разплатят с подизпълнители, което мултиплицира ефекта и увеличава ликвидността в сектора.

През изминалата година беше разработена концепция за участието на ББР в съфинансиране (синдикиране) на кредити, съвместно с търговски банки. ББР участва с до 50% съфинансиране по синдикирани кредити. Към 31.12.2015 г. има подписани 8 споразумения за съвместно финансиране с търговските банки.

ББР продължи програмата за специализирано финансиране в подкрепа на експорта, включително чрез съвместни програми с БАЕЗ. Така Банката спомага за насърчаването на конкурентоспособността на българските износители.

През 2015 г. стартира нова партньорска програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес „НАПРЕД“. Програмата е с начален обем от 150 млн. лв. и съчетава класически он-лендинг с възможност ББР да споделя с банките партньори кредитния риск от неплащането по предоставяните по програмата подзаеми при лимит на плащанията (CAP).

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

През 2015 г. стартира процедурата по избор на банки партньори на НГФ по нова гаранционна схема. От началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г. са подписани гаранционни споразумения с 10 търговски банки на обща стойност 326 млн. лв. Допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 31 март 2017 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките ще заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ.

През 2015 г. НГФ продължи активната си работа по издаване на гаранции в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР). Към месец септември 2014 г. гарантираните портфейли към търговските банки по ПРСР бяха коригирани на 300 млн. лв. на база решение на Консултативния комитет по програмата. Освободеният по схемата капитал в размер на 154,586 хил.лв. (79 млн. евро) се възстанови на МЗХ на 19.10.2015 г. съгласно одобрена от ЕК нотификация за изменение на ПРСР. В анекса за възстановяване на средствата бе договорено и удължаване на срока за включване на кредити в гарантирания портфейл до 30.11.2015 г. с оглед извънредния прием по мярка 121. В края на м. септември 2015 г. бе проведен търг за избор на банки партньори. Документи за участие в процедурата по ЗОП бяха подадени от 5 банки, като на класираните 4 банки бе разпределен гаранционен портфейл от 60 млн. лв. с които бяха подписани гаранционни споразумения в началото на месец октомври 2015 г.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

С решение на УС на ББР от 05.03.2015 г. е отменено решение от 31.10.2013 г. по отношение на вливането на МФИ ДЖОБС в ББР. В резултат от тази преоценка беше решено отношенията с микро предприятията да бъдат развивани чрез МФИ ДЖОБС като самостоятелно специализирано дъщерно дружество. Съвета на директорите (СД) на МФИ ДЖОБС прие промени във вътрешно–нормативната си уредба с цел стартиране на дейността по директно предоставяне на финансиране на крайни клиенти от името на МФИ ДЖОБС.

През второто тримесечие на 2015 г. дружеството стартира директното предоставяне на микрокредити, като през 2015 г. са сключени 48 договори за кредит и лизинг и е предоставено финансиране на крайни клиенти в размер на 3,443 хил. лв. Също така са прехвърлени от ББР с договори за цесия 58 договора за кредит на стойност 3,179 хил.лв. Към 31.12.2015 г. активния кредитен и лизингов портфейл на дружеството е в размер на 8,582 хил. лв. по амортизиран дълг преди обезценка и се състои от 290 кредитни и лизингови сделки. МФИ ДЖОБС има вземания и от 16 Сдружения с нестопанска цел на стойност 686 хил. лв. преди обезценка.

Ръководството на Групата се придържа към последователна консервативна политика при оценката на риска, съответстваща на икономическата среда и специфичните характеристики на кредитния й портфейл. През 2015 г. степента на покритие с обезценки на експозициите към нефинансови институции е 18.8 %.

Финансова информация на Групата на ББР

Към 31.12.2015 г. финансовият резултат на Групата след данъци е печалба в размер на 38,677 хил. лв. (2014 г.: 7,781 хил. лв.). Финансовият резултат за 2014 г. беше повлиян значително от индивидуални обезценки на вземанията от обявената в несъстоятелност Корпоративна търговска банка АД в размер на 43,603 хил. лв. Нетният резултат от разходи за обезценки в частта на кредити към фирми за 2015 г. е реинтегриране на 1,629 хил. лв. (2014 г.: реинтегрирани 3,286 хил. лв.).

Реализираният от Групата оперативен доход за 2015 г. възлезе на 59,770 хил. лв. (2014 г.: 60,599 хил. лв.). Нетният лихвен доход за 2015 г. също остана почти без промяна: 54,879 хил. лв. (2014 г.: 56,124 хил. лв.), като резултатът е формиран от увеличение на кредитния портфейл и от по-ниски лихви по предоставените кредити.

Общите и административни разходи през 2015 г. възлизат на 8,900 хил. лв. (2014 г. – 4,319 хил. лв.). Ръстът им се дължи основно на изплатени през 2015 г. вноски във Фонд за реструктуриране на банките в размер на 3,073 хил. лв. и Фонд за гарантиране на влоговете в банките в размер на 2,004 хил. лв. (2014 г.: 735 хил. лв.). Разходите за персонала към 31.12.2015 г. са в размер на 9,782 хил. лв. (2014 г.: 8,457 хил. лв.). Групата продължава да поддържа най-ниското за българската банкова система съотношение на разходи към приходи преди обезценка, в размер на 31,3% за 2015 г. (2014 г.: 21.1%).

Към 31.12.2015 г. балансовото число на Групата достигна 1,597 млн. лв. Наблюдаваният спад спрямо края на 2014 г. от 16% (298 млн. лв.) се обуславя от връщането на неоползотворените средства по гаранции по Програма за развитие на селските райони.

През 2015 г. Групата продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес в условията на усложнена икономическа среда. Кредитният портфейл на Групата (без кредити към банки) нарасна с 6% до 789,742 хил. лв. (2014 г. – 743,363 хил. лв.), като ББР продължи да поддържа диверсифицирана отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове на секторите промишленост (ръст с 4,5 процентни пункта), финансови услуги (ръст с 8,3 процентни пункта), транспорт (намаление с 4,7 процентни пункта) и търговия (намаление с 4,8 процентни пункта).

Обемът на вземанията от банки към 31.12.2015 г. е 267,536 хил.лв. (2014 г.: 547,024 хил. лв.). Част от намалението се дължи на обезценени експозиции към Корпоративна търговска банка АД по срочни депозити и кредити на местни банки. След отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД, вземанията на Групата са прекласифицирани в „Кредити и аванси на клиенти“. В допълнение, обемът на индиректното кредитиране чрез посредничество на търговски банки (он-лендинг) към 31.12.2015 г. възлезе на 135,607 хил. лв. спрямо 234,298 хил. лв. в края на 2014 г. Реалните погасявания по он-лендинг програмите през 2015 г. са в размер на 123 млн. лв., а обемът на новоотпуснатите кредити е 68 млн. лв. Изменението в обема на срочните депозити е свързано основно с общото намаляване на балансовото число и отразява спада на средствата по ПРСР.

Обемът на притежавания от Групата портфейл с ценни книжа е 262,968 хил. лв. (2014 г. – 296,995 хил. лв.), като преобладаващата част от него е съставена от държавни ценни книжа.

Към 31.12.2015 г. размерът на усвоените средства от международни финансови институции е 178,723 хил. лв. (2014 г. – 221,065 хил. лв.), като продължава сътрудничеството с ключовите за Групата международни партньори. В рамките на 2015 г. са погасени 51 млн. лв., а усвояванията са в размер на 8 млн. лв. Обемът на депозитите от кредитни институции към 31.12.2015 г. е в размер на 842 хил. лв. (2014 г.: 75,956 хил. лв.). Намалението на обема се дължи основно на падежирани депозити в рамките на годината.

Депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 566,144 хил. лв. (2014 г.: 535,593 хил.лв.). Намалението се дължи основно на намаления обем на средствата на НГФ във връзка с Програмата за развитие на селските райони.

През 2015 г. Банката води преговори за предоставяне на финансиране по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, за общата си кредитна дейност, както и по проекти със взаимен интерес с БРСЕ, КфВ, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, Световната банка, Индуриалната и търговска банка на Китай, Китайската ексим банка, Китайската банка за развитие, Черноморската банка за търговия и развитие, МИГА, БНП Париба – за финансиране на МФИ Джобс.

В рамките на третото тримесечие на 2015 г. Европейската комисия изпрати писмото-отговор, че няма държавна помощ по предоставената държавна гаранция по външното финансиране. С това отпаднаха потенциалните затруднения по осигуряване на държавна гаранция по привличаните целеви средства за финансиране на Програмата за енергийна ефективност.

Българска банка за развитие (ББР) договори заем в размер на 5 млн. евро от Европейския инвестиционен фонд по Европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ на ЕК. Част от договорения заем – до 1,5 млн. евро ще бъде предоставен на Микрофинансираща институция „ДЖОБС“ (МФИ Джобс) за отпускане на микрокредити и микролизинги. Целта на заема е да увеличи достъпа до микрофинансиране. За финансиране могат да кандидатстват микропредприятия с персонал до 10 души и годишен оборот до 2 млн. евро, както и самонаети лица, желаещи да развият бизнес. Максималният размер на отпусканите кредити ще е до левовата равностойност на 25 000 евро.

В рамките на 2015 г. са изпратени три приложения (за ББР, НГФ и МФИ Джобс) по Програма Косме на ЕИФ за обща сума на гаранции и контрагаранции в размер на 56,25 млн. евро.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА НА ГРУПАТА НА ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни финансови рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен и операционен.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена ББР, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите закони и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки.

При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се

докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност, като предложението за издаване на гаранция (поемане на гаранционен ангажимент) се преглежда и одобрява от риск мениджъра на дружеството преди издаване на потвърждение за гаранция от представляващите НГФ. По гаранционната схема по ПРСР има и второ ниво на одобрение – т.нар. Консултативен комитет, съставен от представители на МЗХ и ББР, който одобрява поемане на гаранционни ангажименти над 500 000 лв. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Политиката, която МФИ ДЖОБС е възприела с цел минимизиране на кредитния риск, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите и кредитни договори, прехвърлените права на вземания – застраховки на лизинговите активи, вписване на лизинговите договори в ЦРОЗ, поръчителство, запис на заповед и особени залози върху вземания, както и ипотека на недвижимо имущество и/или залог на движими вещи при предоставяне на кредити.

Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата на ББР не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход и капитала на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла, като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от дружествата от Групата с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително ниска дюрация, нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби не е заделен капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността.

Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата на ББР и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Групата, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законите и подзаконови нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при консолидираните си отчети. Към 31.12.2015 г. ББР е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност и същевременно да изпълнява общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес. Отчетената капиталова адекватност на консолидирана база към 31.12.2015 г. е 56.22% при прилагане на Регламент 575/2013 ЕС (31.12.2014 г.: 54.17% при прилагане на Базел 3). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА НА ББР

Международната рейтинговата агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди всички рейтинги на ББР. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на банката остава ВВВ- със стабилна перспектива, с което ББР запазва позицията си сред банките с най-висок кредитен рейтинг в страната. Краткосрочният и рейтингът за подкрепа са потвърдени респективно на нива F3 и F2. Рейтингите на ББР бяха потвърдени в началото на 2016 г.

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за пряко участие в процеса на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво с представители на ЕК и нейните дирекции.

От 2005 г. ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) – European Association of Public Banks. Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.

ББР е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) – Network of the European Financial Institutions, в която влизат представители от 17 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП. През месец февруари 2015 г. ББР беше домакин на редовната работна среща на НЕФИ в София. В рамките на събитието беше проведен семинар за експортни продукти, предлагани успешно от банките за развитие в Европейския съюз, на който участваха представители от кредитирането на ББР. На работната среща бяха обсъдени актуалните национални стратегии за прилагане на Плана Юнкер, приложението на финансови инструменти за периода 2014-2020, както и национални мандати за банките за развитие от страните-членки на ЕС. ББР представи своите съвместни продукти с Българска агенция за експортно застраховане (БАЕЗ) за подкрепа на компаниите-износителки.

През 2015 г. ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ) – European Association of Long-term Investors. ББР е съучредител на тази организация.

ББР е акционер с 3 акции в капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на групата на Финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в електронно гласуване по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси.

През 2015 г. Националният Гаранционен Фонд ЕАД продължи да членува в Европейската асоциация за взаимно гарантиране (АЕСМ), в която участват 42 дружества от 25 страни от ЕС, Русия и Турция. Основна цел на асоциацията е да се подкрепят малки и средни предприятия с добри бизнес проекти, но с недостатъчно обезпечение или собствени средства

МФИ Джобс продължи да работи като партньор на ЕИФ по европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ (дългови и гаранционни продукти). Гаранцията улеснява достъпа до финансиране на български микрофирми чрез облекчаване на условията по предоставяне на обезпечение. Тази гаранционна линия е второто споразумение между МФИ Джобс и ЕИФ и е резултат на доброто сътрудничество между двете страни. На 17.07.2015 г. беше подписан анекс с ЕИФ за удължаване на срока на Споразумението с 18 месеца.

УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет. През 2015 г. не е имало промени в структурата на органите на управление.

През 2015 г. Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Атанас Славчев Кацарчев – председател на НС, Кирил Миланов Ананиев - зам. председател и член на НС, Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР през 2015 г. е следният: Ангел Кирилов Гекон – Председател на УС и изпълнителен директор; Билян Любомиров Балев – зам. председател на УС и изпълнителен директор; Илия Василев Кирчев – Член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества, като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Димитър Кирилов Димитров е съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД (ЕИК: 175247211) и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност. Г-н Димитров участва в управлението на „Еврохолд България“ АД, ЕИК 175187337, на длъжност: член на УС.

Членовете на УС имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

- Билян Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище гр. Брюксел, Белгия.

- Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите.

Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел:

1. Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838;
2. Народно читалище “Др. Христо Аджаров 2010” – Пловдив, ЕИК 175962774.

ББР е едноличен собственик на капитала на дъщерните дружества НГФ ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), като през 2015 г. той е бил в състав от трима членове.

През 2015 г. Съветът на директорите е бил в състав от трима членове.

От началото на годината СД е в състав: Димо Спасов – Председател на СД, Михаил Сотиров – член на СД и Самуил Шидеров – член на СД и изпълнителен директор.

На 03.02.2015 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Димо Спасов като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Ангел Геков за член на СД на НГФ. На 09.02.2015 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Ангел Геков, а Заместник-председател СД и Изпълнителен директор г-н Самуил Шидеров.

Промяната в състава на Съвета на директорите на НГФ е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 16.02.2015 г.

На 17.03.2015 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Михаил Сотиров като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Александър Георгиев за член на СД на НГФ. На 23.03.2015 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Ангел Геков, а Заместник-председател СД и Изпълнителен директор, както и до сега, остава г-н Самуил Шидеров.

Промяната в състава на Съвета на директорите на НГФ е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 27.03.2015 г.

Към 31.12.2015 г. - Съветът на директорите е в състав – Ангел Геков - Председател на СД, Александър Георгиев - член на СД и Самуил Шидеров – Зам.-председател на СД и Изпълнителен директор на НГФ.

Фондът се представлява, от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

- Ангел Кирилов Геков е изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.
- Александър Георгиев е едноличен собственик на “КА СЕРВИЗ“ ЕООД, ЕИК 114672190, „Бранди БГ“ ЕООД, ЕИК 202605174, ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, ЕИК 824083350. Самуил Павлов Шидеров и няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон. Г-н Шидеров е член на борда на директорите на Европейската асоциация на гаранционните институции (European Association of Mutual Guarantee Societies – АЕСМ) – международна организация с нестопанска цел със седалище гр. Брюксел, Белгия.

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

От началото на 2015 г. и до датата на съставяне на този доклад са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 03.02.2015 г. с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Лъчезар Тодоров като член на Съвета на директорите (СД) на Микрофинансираща институция Джобс и назначаването на г-н Илия Кирчев за член на СД на дружеството. На 08.02.2015 г., на заседание на СД на МФИ ДЖОБС е избран за Председател на СД на дружеството, както и до момента г-н Билян Балев, за Заместник-председател СД е избран г-н Илия Кирчев, а за Изпълнителен директор на дружеството, както и до момента, остава г-н Костадин Мунев.

Промяната в състава на Съвета на директорите на МФИ Джобс е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 16.02.2015 г.

Към 31.12.2014 г. Съветът на директорите е в състав: Билян Балев - Председател на СД, Илия Кирчев – зам. председател на СД и Костадин Мунев – член на СД и изпълнителен директор.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

- Билян Любомиров Балев е изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД.

Също така г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище гр. Брюксел, Белгия.

- Илия Василев Кирчев е изпълнителен директор и член на УС на Българска банка за развитие АД. Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел:
  1. Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838;
  2. Народно читалище “Др. Христо Аджаров 2010” – Пловдив, ЕИК 175962774.
- Костадин Божиков Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Възнагражденията, изплатени на лицата, управлявали дружествата от Групата на ББР през 2015 г., са 1,994 хил. лв.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава, в резултат от което дружествата от Групата на ББР са свързани лица с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка №38 към консолидирания финансов отчет на ББР за 2015 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Групата е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банковото финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Групата подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на Групата е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Групата има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на ББР са :

- Да подпомогне икономическия ръст чрез увеличаване експозицията си в подкрепа на региони и сектори на икономиката с подтиснат растеж;
- Да подпомогне икономическия ръст в региони чрез финансиране, приоритетно синдикирано по характер, на значими и инфраструктурни по характер, инвестиции;
- Да подпомогне развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан експортен потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Търговската политика на Групата ще запази двата подхода за оказване подкрепа на МСП сектора в страната – директното кредитиране и индиректните програми. В допълнение, Групата ще се придържа стриктно към основните си принципи:

- Допълване на пазара и дистанциране от конкуренция с търговските банки;
- Провеждане на либерална ценова политика при адекватно покритие на поетите рискове.

По отношение на директното кредитиране Групата ще доразвие фокусирани продуктови линии, акцентиращи върху проблемни и нуждаещи се от подкрепа сфери на дейност на МСП. В тази връзка приоритети са предекспортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно Групата ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес, при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Отчитайки спецификите, както на продуктовете линии, така и обстоятелството, че Групата развива лимитирана по мащаб мрежа от представителства, цитираните приоритети ще бъдат реализирани при използване на всички структури, в т.ч. и чрез създаване на предвиденият от ЗББР фонд за капиталови инвестиции.

Ключов приоритет на търговските усилия на Групата ще бъде развитието на програмите за индиректно финансиране на МСП сектора. Предлаганите програми ще бъдат значително разнообразени, в т.ч. като тематична насоченост и срочност. Ще бъдат разработени продуктови линии с по-голяма гъвкавост по отношение на матуриретна структура, лихвени равнища и пр., което да допринесе за по-лесното им адаптиране към динамичните пазарни условия, а оттук и до изискванията на банките-партньори. Основен акцент ще бъде съчетаването на предоставяне на ресурс с адекватно на целите на Групата споделяне на риска. Групата счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на инкременталния риск (допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране), съвместно с банките партньори, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

Групата ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на Групата в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на реалния сектор. Групата счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Основни, стратегически цели и политики на Банката в хоризонт 2015-2018 г., ще бъдат както следва:

- ✓ Преструктуриране на актива, с цел постигане на доминиращ принос на индиректното финансиране за сектора на МСП. Целевото съотношение на индиректно към директно финансиране е 60:40;
- ✓ Провеждане на устойчив процес за формиране и развитие на целеви продуктови линии, в рамките на двата основни подхода за финансиране на МСП;
- ✓ Консервативна оценка на поетите рискове и поддържане на високо ниво на покритие на проблемните вземания с провизии.

Групата възнамерява съществено да разнообрази източниците на финансиране. Очакванията са за увеличение на облигационните инструменти във формирането на пасива.

Групата ще продължи да подпомага инициативи на българската държава в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. През 2016 г. ще продължи дейността на Групата по осъществяването на Програма за саниране на многофамилни жилищни сгради.

Чрез дъщерните си дружества Групата на ББР ще продължи да разширява спектъра на услуги за МСП, като НГФ ще развива както администрирането на целеви гаранционни програми за определени стопански сектори, така и гаранционна дейност за свой риск, а мисията на МФИ ще е да осигури достъп до ресурс за микрокредитиране. Предстои и създаването на предвидения в закона за ББР фонд за капиталови инвестиции.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

В периода между датата на баланса и изготвянето на този доклад не са настъпили събития имащи съществено отражение върху изложените в доклада факти.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Групата на ББР към края на 2015 г., както и определянето на финансовия резултат за годината в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишния финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на банковата група полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Групата на ББР с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на дружествата от Групата на ББР предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 18.03.2016 г. от УС на ББР и е подписан от:

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

АНГЕЛ ГЕКОВ

БИЛЯН БАЛЕВ

ИЛИЯ КИРЧЕВ

Доклад на независимия одитор До акционерите На „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД и нейните дъщерни дружества, включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2015 година, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и представянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетяване, така както са приети за прилагане в Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на консолидиран финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този консолидиран финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко консолидираният финансов отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в консолидирания финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения в консолидирания финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето, от страна на предприятието, на консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне в консолидирания финансов отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение, консолидираният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД и нейните дъщерни дружества към 31 декември 2015 година, както и за техните финансови резултати от дейността, и паричните им потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз.

Други въпроси

Консолидираният финансов отчет на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД и нейните дъщерни дружества за годината, приключваща на 31 декември 2014 година е одитиран от друг одитор, който е изразил немодифицирано мнение върху този финансов отчет на 7 април 2015 година.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството (действащ за 2015 година), ние се запознахме със съдържанието на приложения доклад за дейността за 2015 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с консолидирания финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015 година.

Николай Гърнев, ДЕС
Регистриран одитор
Управител
„Ърнст и Янг Одит“ ООД

18 март 2016 година
гр. София, България

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2015	Към 31.12.2014
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	343,853	387,221
Вземания от банки	17	267,536	547,024
Финансови активи държани за търгуване	21	305	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	641,119	625,325
Вземания от Републикански бюджет	19	29,885	-
Ценни книжа на разположение за продажба	20	262,968	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	23	982	1,470
Активи държани за продажба	26	8,720	1,134
Текущи данъчни вземания		-	858
Ценни книжа държани до падеж	22	1,979	1,980
Други активи	27	916	418
Активи, придобити от обезпечения	27	4,714	8,708
Инвестиционни имоти	25	7,744	-
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	24,659	20,743
Активи по отсрочени данъци	14	1,304	1,183
Общо активи		1,596,684	1,894,495
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	28	842	75,956
Финансови пасиви държани за търгуване	21	362	888
Текущи данъчни задължения		305	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	566,144	535,593
Облигационни заеми	32	-	78,499
Провизии	33А	6,327	6,993
Други пасиви	33Б	1,371	1,627
Привлечени средства от международни институции	30	178,723	221,065
Други привлечени средства	31	123,459	291,703
Общо пасиви		877,533	1,212,324
Собствен капитал			
Акционерен капитал	34	601,774	601,774
Неразпределена печалба		39,832	8,157
Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	35	1,567	7
Резерви	35	75,978	72,233
Общо собствен капитал		719,151	682,171
Общо пасиви и собствен капитал		1,596,684	1,894,495

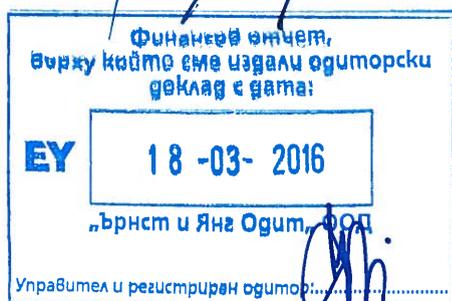
Приложените бележки от стр.6 до стр.85 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 18 март 2016 г.

Ангел Гевев
Изпълнителен директор

Билан Балев
Изпълнителен директор

Илия Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2015	2014
Приходи от лихви	6	62,605	68,220
Разходи за лихви	6	(7,726)	(12,096)
Нетен лихвен доход		54,879	56,124
Приходи от такси и комисиони	7	3,340	2,950
Разходи за такси и комисиони	7	(92)	(217)
Нетен доход от такси и комисионни		3,248	2,733
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	429	617
Нетна загуба от ценни книжа на разположение за продажба	9	(40)	(17)
Нетна печалба от финансови инструменти, държани за търгуване	10	309	494
Други доходи от дейността	11А	1,959	1,163
Други разходи за дейността	11Б	(1,014)	(515)
Оперативен доход, преди обезценка		59,770	60,599
Разходи за персонала	13А	(9,782)	(8,457)
Общи и административни разходи	13Б	(8,901)	(4,319)
Разходи за амортизации	24	(553)	(526)
Приходи/(разходи) от/за реинтегрирани обезценки и провизии	12	2,441	(38,653)
Печалба преди данъци		42,975	8,644
Разход за данък върху печалбата	14	(4,299)	(863)
Нетна печалба за годината		38,676	7,781
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се прекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Актюерски (загуби)/печалби по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци		(8)	7
<i>Статии, които впоследствие се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба, нето от данъци	15	1,560	53
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		1,552	60
Общо всеобхватен доход за годината		40,228	7,841

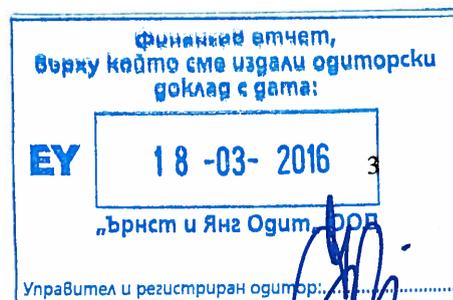
Приложените бележки от стр.6 до стр.85 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 18 март 2016 г.

Ангел Геков
Изпълнителен директор

Билян Бадев
Изпълнителен директор

Илия Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕННИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Процентъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Към 01 януари 2014	601,774	54,609	9,442	(46)	15,676	681,455
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	7,781	7,781
Друг всеобхватен доход	-	-	7	53	-	60
Общо всеобхватен доход	-	-	7	53	7,781	7,841
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(7,125)	(7,125)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	5,121	3,054	-	(8,175)	-
Общо сделки с акционерите	-	5,121	3,054	-	(15,300)	(7,125)
Към 31 декември 2014	601,774	59,730	12,503	7	8,157	682,171
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	38,676	38,676
Друг всеобхватен доход	-	-	(8)	1,560	-	1,552
Общо всеобхватен доход	-	-	(8)	1,560	38,676	40,228
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(3,248)	(3,248)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	1,551	2,202	-	(3,753)	-
Общо сделки с акционерите	-	1,551	2,202	-	(7,001)	(3,248)
Към 31 декември 2015	601,774	61,281	14,697	1,567	39,832	719,151

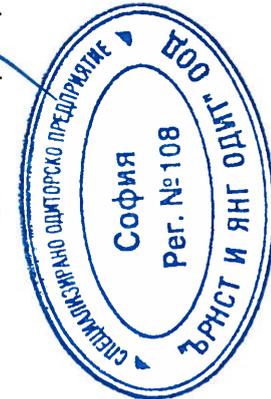
Приложения бележки от стр.6 до стр.85 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банката за развитие АД на 18 март 2016 г.

Ангел Гехов
Изпълнителен директор

Билан Балев
Изпълнителен директор

Иркия Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2015	2014
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		38,676	7,781
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11А	(46)	(48)
(Приходи)/разходи от/за реинтегрирани обезценки на кредити	12	(1,629)	40,317
Приходи от реинтегрирани обезценки на гаранции	12	(825)	(2,800)
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение за продажба	9	43	60
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	11Б	335	-
Загуби от обезценки и продажба на други вземания	27	306	1,383
Приходи от реинтегрирана обезценка на финансов лизинг	23	(34)	(21)
Печалби от преоценка на финансови активи държани за търгуване	10	(155)	(340)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	(195)	(190)
Разходи за амортизации	24	553	526
Балансова стойност на отписани активи	24	59	4
Разход за данък печалба	14	4,299	863
		<u>41,387</u>	<u>47,535</u>
Изменение на:			
Резервен обезпечителен фонд при Централната банка	16	3	20
Вземания от банки		86,514	359,346
Кредити и вземания		11,765	(160,652)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		(29,885)	-
Ценни книжа на разположение и за продажба		37,785	(135,488)
Финансови инструменти държани за търгуване		760	884
Нетна инвестиция във финансов лизинг		522	855
Активи държани за продажба		(11,718)	(1,134)
Други активи		103	427
Депозити от кредитни институции		(79,939)	(9,612)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		28,034	176,643
Други пасиви		16	(592)
Получени дивиденди		46	48
(Платени)/възстановени данъци от печалбата		(4,114)	124
Паричен поток от оперативна дейност		<u>81,279</u>	<u>278,404</u>
Инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на материални/нематериални активи		(4,595)	(4,235)
Парични постъпления от продажба на материални/нематериални активи		67	12
Парични постъпления от падеж на ценни книжа държани до падеж		-	4,154
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност		<u>(4,528)</u>	<u>(69)</u>
Финансова дейност			
Платени дивиденди		(3,248)	(7,125)
Платени суми по издадени облигационни заеми		(78,499)	-
Платени суми по други привлечени средства		(169,064)	(25,659)
Получени суми по други привлечени средства		851	825
Получени суми по привлечени средства от международни институции		7,762	19,558
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(50,935)	(74,506)
Нетен паричен поток използван във финансова дейност		<u>(293,133)</u>	<u>(86,907)</u>
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		(216,382)	191,428
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	37	638,047	446,619
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	37	<u>421,665</u>	<u>638,047</u>

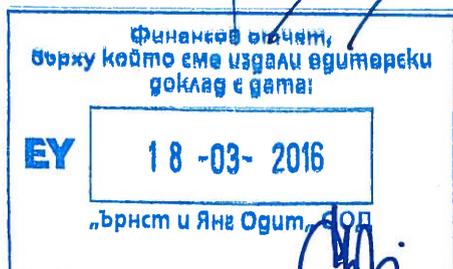
Приложените бележки от стр.6 до стр.85 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 18 март 2016 г.

Ангел Пеков
Изпълнителен директор

Билиян Балев
Изпълнителен директор

Илия Кирчев
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейните дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ).

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на "Българска банка за развитие" и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Адресът на управление на банката е: ул. Стефан Караджа № 10, София.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)), и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел – да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Банката се управлява от Управителен съвет в следния състав към 31.12.2015 г.:

1. Ангел Геков, Изпълнителен директор и Председател на УС
2. Билян Балев, Изпълнителен директор и Член на УС
3. Илия Кирчев, Изпълнителен директор и Член на УС

Банката се представлява съвместно от двама изпълнителни директори.

Към 31.12.2015 г., в Банката работят 151 служители (31.12.2014 г.: 146).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд.

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2015 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Националният гаранционен фонд (Фондът) е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на фонда е: бул. Арсеналски № 105, София. Към 31.12.2015 г. регистрираният акционерен капитал е 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция (31.12.2014 г.: 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция), от които внесеният капитал към 31.12.2015 г. е 80,000,000 лв. (31.12.2014 г.: 80,000,000 лв.).

Предметът на дейност на Фонда е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие. Той включва:

- а) издаване на гаранции за допълване на обезпеченията по заеми на МСП;
- б) предлагане на други гаранционни продукти като:
  - гаранции за участие в търгове;
  - гаранции за добро изпълнение;
  - гаранции за авансови плащания;
  - гаранции за изплащане на кредит на износител и др.;
- в) издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на МСП, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност, и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- г) други подобни услуги.

Националният гаранционен фонд се управлява от Съвет на директорите (СД) с мандат до 12.08.2016 г. Членове на съвета са: Самуил Шидеров, Ангел Геков и Александър Георгиев. Към 31.12.2015 г., във Фонда работят 14 служители (31.12.2014 г.: 18).

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ) е учредена на 23.12.2010 г. и регистрирана на 14.01.2011 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на МФИ е: бул. Арсеналски № 105, София. Към 31.12.2015 г., регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесеният капитал към 31.12.2015 г. е 7,643,000 лв. (Към 31.12.2014 г. регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесеният капитал към 31.12.2014 г. е 7,643,000 лв.).

Предметът на дейност на „Микрофинансираща институция ДЖОБС“ ЕАД включва:

финансиране на микро и малки предприятия, в това число, но не само – отпускане на кредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи /финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД се управлява от Съвет на директорите (СД) с мандат до 14.01.2019 г. за срок от пет години. Членове на съвета са: Костадин Мунев, Билян Балев и Илия Кирчев. Към 31.12.2015 г., в Дружеството работят 13 служители (31.12.2014 г.: 9).

Към 31.12.2015 г., Група Българска банка за развитие няма открити клонове.

Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Дружеството-майка (Банката) на 18 март 2016 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на консолидирана основа. Банката изготвя индивидуален финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

База за изготвяне

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно измерена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Групата представя консолидиран отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекучи) е представен в приложенията към консолидирания финансов отчет.

Съпоставимост на данните

Консолидираният финансов отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период. С цел по-доброто представяне на оповестяванията, ръководството на Групата е преценило за необходимо и е преработило представянето на предходния отчетен период за някои позиции на консолидирания отчет за всеобхватния доход. Преработката се отнася за разгърнато оповестяване на приходите и разходите от дейността (от трансакции в инвестиционни имоти и активи за продажба) (за повече информация виж Бележка 11).

Валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на отчетната единица.

Методи на консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, като всички предприятия, върху които Българска банка за развитие АД упражнява контрол чрез притежаване на всички от следните:

- правомощия да ръководи всички важни дейности в предприятието, в което е инвестирано;
- изложеност на, или права върху, променливата възвръщаемост (да получи ползи или понесе загуби от дейността) от своето участие в предприятието;
- възможност да използва своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта – са консолидирани чрез метода на пълна консолидация.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Методи на консолидация (продължение)

Групата преценява отново дали има или няма контрол върху предприятието, в което е инвестирано, ако фактите и обстоятелствата показват, че съществуват промени в един или повече от елементите на контрола. Консолидацията на дъщерно дружество се осъществява, когато Групата придобива контрол над него и се прекратява, когато Групата губи контрола си над дъщерното дружество. Активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество, придобити или освободени през годината, се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която Групата придобива контрол до датата, на която контролът бъде преустановен.

При консолидацията всички вземания и задължения, приходи и разходи произтичащи от операции между Банката и дъщерните ѝ предприятия са елиминирани. Нереализираните загуби са елиминирани по същия начин, както нереализираните печалби в случаите, когато няма индикации за обезценка.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на Дружеството-майка (Банката), като се прилагат последователни счетоводни политики.

Консолидираните дружества и приложеният метод на консолидация към 31 декември 2015 г. са както следва:

Дружество	Участие в капитала	Метод на консолидация
Национален гаранционен фонд	100%	пълна консолидация
Микрофинансираща институция 'ДЖОБС'	100%	пълна консолидация

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Месечно, Групата извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценка. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход, ръководството на Групата преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост, кредитите се групират в четири рискови класификационни групи: "редовни", "под наблюдение", "нередовни" и "загуба". Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси (продължение)

гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от ЕИФ (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкристализирала в конкретен негов компонент загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуално значими кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2015 г. е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ, прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е в размер от 2.04% (през 2014 г.: 2.04%).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотирувани на фондов пазар

Групата класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

Към края на всеки отчетен период, Групата прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието, в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи, обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 20).

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котирувани на фондов пазар

Към 31.12.2015 г., Групата е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на консолидирания финансов отчет. (Бележка № 9, 15, 20).

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Групата повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Към края на всеки отчетен период, Групата извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Групата за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 33А, 36).

д) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата (Бележка № 33Б).

е) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период (Бележка № 25).

ж) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

з) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в счетоводните политики

Счетоводните политики на Групата са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период. Следните изменения в стандартите са възприети от 1 януари 2015 г.:

- Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година, обхващащи малки уточняващи промени в:
  - МСФО 3 *Бизнес комбинации*
  - МСФО 13 *Оценяване на справедлива стойност*
  - МСС 40 *Инвестиционни имоти*
- *КРМСФО 21 Налози*. КРМСФО 21 разяснява, че Групата трябва да признае задължение за налог в момента на възникването на дейност, както е идентифицирана съгласно местното законодателство. За налози, които възникват при достигане на определен праг, КРМСФО 21 разяснява, че задължение не се признава преди достигане на съответния определен праг. КРМСФО 21 изисква ретроспективно прилагане на измененията. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 17 юни 2014 г.

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия консолидиран финансов отчет на Групата.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Групата към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

- *МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи (Изменения)* – разяснение на допустимите методи на амортизация. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват принципа на МСС 16 и МСС 38, че приходите отразяват икономическите ползи получени в резултат на оперирането на бизнеса (от който активът е част), като цяло, а не икономическите ползи само от използването на актива. В резултат на това е недопустимо определянето на амортизациите на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи на бази, свързани с генерираните приходи. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;
- *МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие (Изменения)* – *Многогодишни култури*. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Многогодишните култури ще влязат в обхвата на МСС 16 и ще се оценяват според изискванията на МСС 16, т.е. ще се даде възможност за избор между модела на цената на придобиване и модела на преоценената стойност при последващо оценяване. Земеделската продукция от многогодишни култури (например плодовете на овощно дърво) ще останат в обхвата на МСС 41. Правителствените помощи за многогодишни култури ще се отчитат по МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ, вместо по МСС 41. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;
- *МСС 19 Доходи на наети лица (Изменение)* – *Вноски от наетите лица*. Ограниченото по обхват изменение на МСС 19 влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г. То касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК (продължение)

- *МСФО 11 Съвместни споразумения (Изменение):* Счетоводно отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Добавени са указания за отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност, която представлява бизнес по смисъла на МСФО. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;
- *МСС 1 Представяне на финансови отчети: Оповестявания (Изменения)* – Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те са свързани с насърчаване на дружествата да прилагат професионална преценка при избора на информация, която да се оповести и начина на представянето ѝ, и поясняват съществуващите изисквания на МСС 1. Измененията касаят същественост, последователност на бележки, междинни суми и разбивки, счетоводни политики и представяне на компоненти на другия всеобхватен доход, свързани с инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. Групата ще анализира ефектите от тези изменения при представянето на бъдещи консолидирани финансови отчети;
- *МСС 27 Индивидуални финансови отчети (Изменение)* – Изменението влиза в сила от 1 януари 2016 г. То позволява използването на метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалните финансови отчети. Групата не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността, представени в индивидуалния финансов отчет.;
- *МСС 7 Отчет за паричните потоци (изменение)* – *Инициатива по оповестяване.* Изменението изисква детайлно равнение на началните и крайните салда на всички позиции включени като потоци от финансова дейност в отчета за паричните потоци. (Равненията ще бъдат включени в оповестяванията към финансовите отчети след като измененията влязат в сила.) Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 година. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;
- *МСС 12 Данъци върху дохода (изменение)* – *Признаване на отсрочен данъчен актив за нереализирани загуби.* Ограниченото изменение е свързано с разяснение относно отчитането на отсрочените данъчни активи, които възникват при преоценка на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 година. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

- *МСФО 9 Финансови инструменти.* МСФО 9 влиза в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Финалната версия на МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и всички предишни редакции на МСФО 9. Стандартът въвежда нови изисквания относно класификация и оценяване, обезценка и отчитане на хеджиране. Групата предстои да анализира и оцени ефектите от този стандарт върху бъдещото финансово състояние и резултати от дейността;

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК (продължение)

- *МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни предприятия: Прилагане на освобождаването от изготвяне на консолидиран финансов отчет (Изменения).* Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват, че освобождаването от представяне на консолидиран финансов отчет важи за компания-майка, която е дъщерно дружество на инвестиционно предприятие, което оценява всички дъщерни дружества по справедлива стойност. Също така, измененията уточняват, че единствено дъщерно дружество, което не отговаря на дефиницията за инвестиционно предприятие и предоставя услуги по подпомагане на дейността на инвестиционното предприятие в групата, подлежи на консолидация. Всички други дъщерни дружества на инвестиционното предприятие се оценяват по справедлива стойност. Измененията в МСС 28 позволяват инвестиционно предприятие, което прилага метода на собствения капитал, да запази справедливите стойности по отношение на дъщерните дружества на своите асоциирани или съвместни предприятия. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите консолидирани финансови отчети на Групата;
- *МСФО 14 Разсрочвания по регулаторни дейности.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Целта на този междинен стандарт е да допринесе за сравнимостта на отчети на предприятия извършващи регулирани дейности и по-специално дейности с регулирани цени. Такива дейности биха могли да бъдат доставките на газ, електричество, вода. МСФО 14 изисква ефектите от регулирани цени да бъдат представяни отделно и предоставя освобождаване при първоначално прилагане на МСФО. Тъй като Групата е възприела МСФО и не извършва регулирани дейности, не се очаква новият стандарт да имат ефект върху бъдещите ѝ консолидирани финансови отчети;
- *МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. МСФО 15 въвежда модел от пет стъпки, който е приложим към приходите по договори с клиенти (с малки изключения), независимо от типа на сделката или дейността. Стандартът ще се прилага и по отношение на признаването и оценяването на печалби и загуби от продажба на някои нефинансови активи, които произтичат от нерегулярни дейности (например продажба на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Ще се изискват по-детайлни оповестявания, включително разпределение на възнаграждението за сделката между отделните задължения за изпълнение, информация за отделните задължения за изпълнение и ключови преценки и оценки. Групата ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността;
- *МСФО 16 Лизинг.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Групата ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността;
- *Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие.* Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Групата не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

В цикъла 2010-2012 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи седем стандарта, които ще влязат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 февруари 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на 'условия, даващи право на упражняване' и 'пазарни условия'. Добавени са дефиниции за 'условие за изпълнение на определени показатели' и 'условие за прослужване на определен период';
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнието на общата сума на сегментните активи с общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликата между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения, както в МСС 16 по-горе.

Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си консолидирани финансови отчети.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2012-2014 година

В цикъла 2012-2014 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи четири стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2016 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности – уточнява се, че промяната на начина на освобождаване от актива (продажба или разпределение към собствениците) не се счита за нов план за освобождаване от актива, а представлява продължени на първоначалния план;
- МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания – уточняват се примери за продължаващо участие във финансов актив и изискуемите оповестявания в съкратен междинен финансов отчет;
- МСС 19 Доходи на наети лица – дават се разяснения по отношение на параметрите определящи дисконтовия процент при изчисление на дългосрочни задължения.
- МСС 34 Междинно финансово отчитане – разяснява се, че изискуемите оповестявания е необходимо да се съдържат в междинните финансови отчети или, чрез препратка, да могат да бъдат проследени до друга междинна информация (например доклад на ръководството), която следва да е на разположение на потребителите при същите условия и по същото време.

Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си консолидирани финансови отчети.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Финансови инструменти

Финансови активи

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Групата се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Групата управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Групата. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби. При първоначалното придобиване, ръководството на Групата определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Групата определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответният дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Заеми и вземания

Заемите и вземанията са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Групата взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се преглеждат за наличие на индикации за обезценка. Тези, за които няма индикации за обезценка, подлежат на колективна обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска (Бележка 3: Обезценка на финансови активи).

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаляние се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, държани до падеж

Когато Групата има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжки до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване финансовите активи, държани до падеж се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Финансовите активи, държани до падеж включват дългови ценни книжки.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Групата като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжки, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
  - а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, или
  - б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти (продължение)

Когато Групата е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Групата признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Групата е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

Финансов пасив се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано, или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства, че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания, и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа), както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка, намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цената на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промените в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества, и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Групата приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Групата има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 – входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 – входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 – входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

Вземания по финансов лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на индустриално оборудване, транспортни средства, земеделска техника и др. по договори за финансов лизинг. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата, минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, при условие, че тази страна е финансово способна да изпълни ангажимента си по гаранцията или договора за обратно изкупуване. В минималните лизингови плащания Групата включва също така и цената на упражняване на евентуална опция, която лизингополучателят притежава за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена.

Минималните лизингови плащания не включват суми по условни наеми, както и разходи за услуги и данъци, които се платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вземания по финансов лизинг (продължение)

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор:

- начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати – на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор;
- начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Дружеството признава първоначално вземането по лизинга.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг, равно на своята нетна инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови плащания и всяка негарантирана остатъчна стойност за Групата. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на дължимите минималните лизингови плащания с лихвен процент, присъщ на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се разглеждат като намаление на нетната инвестиция (погасяване на главница) и признаване на финансов доход по начин, който да осигури постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция.

Впоследствие нетната инвестиция в договори за финансов лизинг, се представя нетно, след приспадане на индивидуалните и портфейлни провизии за несъбираемост.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби, и се отразява в корективна сметка намаляваща вземанията по финансов лизинг. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на консолидирания отчет за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Дружеството-майка (Банката) поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Групата, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци.

Активи, държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Групата като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Активи държани за продажба (продължение)

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Данъци

Групата начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход, също се отчита в консолидирания отчет за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степеня, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2014 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Инвестиционни имоти

Ръководството на Групата използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Групата, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Групата прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на консолидирания отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в другия всеобхватен доход.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Разходите за минал стаж се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали. Към края на всеки отчетен период, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните й задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обезценка на нефинансови активи (продължение)

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка признати за ОГПП се разпределят, така че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Таксите за доверително управление на средства се признават на принципа на начисляване през периода на предоставяне на услугата.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в левова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2015</u>	<u>31 декември 2014</u>
Щатски долари	1.79007	1.60841
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Отчитане по сегменти

Групата не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващият ѝ източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Групата извършва своята дейност на територията на страната. Всички предприятия в Групата са финансови предприятия, имат сходни икономически характеристики по отношение на естеството на предоставяните услуги, вида и класа клиенти, методите за предоставяне на услугите и естеството на регулативната среда. Ако в бъдеще този факт се промени и Групата представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Групата и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Групата Българска банка за развитие представлява комплекс от методи и процедури, които Групата използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковете си експозиции. Групата управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Групата прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- *Надзорен съвет* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Управителен съвет* – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по риска* – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените и задачи;
- *Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП)* – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- *Комитет по провизиите* – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;
- *Изпълнителни директори и членове на УС* – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд (фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Надзорен съвет* – Управителен съвет на ББР АД (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Съвет на директорите* – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция.
- *Отдел «Риск и мониторинг»* – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Кредитен комитет* – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- *Кредитен съвет* – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и Член на СД)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с притите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Управление на риска* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на Дружествата от Групата са приели набор от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели и добри международни практики, така и на историческия опит на самата Група.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Групата на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Групата финансови инструменти.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва, в съответствие със Закона за Българската банка за развитие (Дружеството-майка) и с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Рейтинг моделите са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Групата и други специфични за конкретната сделка параметри. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При управлението на кредитния риск на Групата се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

В Групата функционира комитет по провизиите, който участва в управлението на кредитния риск и отговаря за оценката на качеството и класификацията на експозициите, заседава ежемесечно и е наблюдаван от Управителния съвет на Дружеството-майка.

В Групата функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Групата формира обезценки по експозиции на индивидуална и колективна основа, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя, на база решение на Комитета по провизии.

Експозициите в кредитния портфейл на Групата се разделят основно на четири категории според наличието на обективни доказателства за обезценка, както и според просрочието на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (най-общо с просрочия по лихва и/или главница до 30 дни); “под наблюдение” (най-общо с просрочия по лихва и/или главница до 91 дни) ; „нередовни” и „загуба” (най-общо с просрочия по лихва и главница над 90 дни и/или тежко финансово състояние). В зависимост от категорията на експозицията, Комитетът по провизии определя процента за обезценка на индивидуално оценените експозиции в групите различни от „редовни”. За категорията „под наблюдение”, процентът за обезценка варира от 10% до 50%; за категорията „нередовни” от 50% до 75%, а „загуба” е в размер на 100%.

С цел минимизиране на кредитния риск, Групата приема обезпечения под формата на ипотеки на земи, промишлени имоти, хотели, търговски и жилищни сгради. Приемат се също така и допълнителни обезпечения под формата на залози на машини, съоръжения, оборудване и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика на Групата е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Дружеството-майка (Банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Групата, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Дружеството-майка (Банката) е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2015 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 6,679 хил. лв. (31.12.2014 г.: 8,866 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Групата по неусвоени кредити.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 4,929 хил. лв. (31.12.2014 г.: 4,929 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 3,044 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,044 хил. лв.).

Кредитен риск в дейността на Групата възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Групата да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, както и кредитните експозиции.

Друг условен/задбалансов ангажимент на Групата са неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, гаранции или акредитиви.

Дружеството-майка (Банката) формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредити, кредитни линии, инвестиционни заеми и други форми на кредитиране към юридически лица, различни от финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Групата).
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Групата е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Групата, който е съставен основно от държавни ценни книжа с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Групата функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи както на базата на отраслови и географски критерии, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се следят, анализират и актуализират периодично. Групата не формира експозиции към клиенти и групи свързани лица, различни от кредитни институции, по-големи от 10% от собствения ѝ капитал.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2015		2014	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Вземания от банки	267,536	267,536	547,024	524,418
Финансови активи, държани за търгуване	305	305	1,436	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	641,119	618,788	625,325	625,325
Вземания от Републиканския бюджет	29,885	29,885	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	262,968	262,968	296,995	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	982	982	1,470	1,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	1,979	1,980	1,980
Други финансови активи	278	278	120	120
	1,205,052	1,182,721	1,474,350	1,451,744

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2015		2014	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Гаранции и акредитиви	172,920	170,636	122,086	121,808
Неусвоен размер на разрешени кредити	77,748	77,748	28,442	28,442
Участие в инвестиционна програма SIA	1,804	1,804	-	-
	252,472	250,188	150,528	150,250
Максимална експозиция към кредитен риск	1,457,524	1,432,909	1,624,878	1,601,994

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични обезпечения).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата (кредити и вземания и финансов лизинг) класифицирани по сектори на икономиката (по амортизирана стойност):

Сектори	2015	%	2014	%
Финансови услуги	684,257	40.30	983,637	48.64
Промисленост	364,355	21.46	309,322	15.29
Държавно управление	287,308	16.92	291,963	14.44
Строителство	111,199	6.55	112,143	5.55
Операции с недвижими имоти	60,969	3.59	59,932	2.96
Транспорт	56,494	3.33	90,034	4.45
Търговия	49,721	2.93	82,392	4.07
Други отрасли	25,972	1.53	29,736	1.47
Туристически услуги	22,408	1.32	25,252	1.25
Селско стопанство	17,682	1.04	18,060	0.89
Събиране и обезвреждане на отпадъци	17,471	1.03	20,016	0.99
	1,697,836	100.00	2,022,487	100.00

Най-голямата кредитна експозиция на Групата предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 50 510 хил. лв. по амортизирана стойност (2014: 50 490 хил. лв), което представлява 7.45% от капиталовата база на Групата (2014: 7.49%)

Към 31.12.2015 г., няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 10% от собствения капитал на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредити и вземания

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

Към 31 декември 2015 г.	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	343,853	-	-	-	343,853
Вземания от банки	267,536	-	-	-	267,536
Финансови активи, държани за търгуване	305	-	-	-	305
Вземания от Републиканския бюджет	29,885	-	-	-	29,885
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	298,397	70,104	12,506	50,606	431,613
Търговски кредити	199,635	15,691	4,665	15,796	235,787
Селскостопански кредити	-	-	-	2,010	2,010
Потребителски кредити	1,164	-	-	-	1,164
Жилищни и ипотечни кредити на физически лица	2,341	-	-	-	2,341
Кредити на други финансови институции	-	-	-	65,139	65,139
Други кредити и вземания	48,345	49	6	3,288	51,688
Ценни книжа на разположение за продажба	262,968	-	-	-	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	999	9	-	282	1,290
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	-	1,979
Други финансови активи	278	-	-	-	278
Общо финансови активи	1,457,685	85,853	17,177	137,121	1,697,836

Към 31 декември 2014 г.	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	387,221	-	-	-	387,221
Вземания от банки	524,418	-	-	65,139	589,557
Финансови активи държани за търгуване	1,436	-	-	-	1,436
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	415,738	49,652	9,490	64,752	539,632
Търговски кредити	164,275	8,179	1,290	19,269	193,013
Селскостопански кредити	-	-	-	2,000	2,000
Потребителски кредити	1,192	-	-	-	1,192
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,205	-	-	-	2,205
Други кредити и вземания	2,292	180	72	2,777	5,321
Ценни книжа на разположение за продажба	296,995	-	-	-	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,470	33	28	284	1,815
Ценни книжа държани до падеж	1,980	-	-	-	1,980
Други финансови активи	120	-	-	-	120
Общо финансови активи	1,799,342	58,044	10,880	154,221	2,022,487

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Групата във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

Вид обезпечение	2015		2014	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотeki	372,511	51.26	521,814	64.65
Ипотeki върху кораби	52,434	7.21	11,581	1.43
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	179,934	24.76	181,484	22.49
Блокирани депозити	800	0.11	928	0.11
Застраховки кредитен риск	31,771	4.37	13,305	1.65
Ценни книжа котирани на борсов пазар	89,327	12.29	78,037	9.67
Общо обезпечения	726,777	100.00	807,149	100.00

Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение:

Тип кредитна експозиция	Основен вид обезпечение	Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение	
		2015	2014
Кредити и вземания	1. Ипотeki	100	100
	2. Ипотeki върху кораби	100	25
	3. Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	77	68
	4. Застраховки	100	100
	5. Ценни книжа	97	100
	6. Блокирани депозити	5	6
Репо сделки	1. Ценни книжа	100	100
Финансов лизинг	1. Собствен актив	100	100

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти, отчитани по *амортизирана стойност* и извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинан- сови институ- ции	Вземания от Републи- канския бюджет	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и взема- ния от физи- чески лица	Парични средства в каса и по разплаща- телна сметка в ЦБ	Ценни книжа на разполо- жение за продажба	Финан- сови активи, държани за търгува- не	Ценни книжа, държа- ни до падеж	Нетна инвести- ция във финан- сов лизинг
Към 31 декември 2015 г.									
Обезценени на индивидуална основа									
-под наблюдение	85,843	-	-	-	-	-	-	-	9
-нередовни	17,176	-	-	-	-	-	-	-	-
-загуба	136,838	-	-	-	-	-	-	-	282
Брутна стойност	239,857	-	-	-	-	-	-	-	291
Обезценка	(132,660)	-	-	-	-	-	-	-	(283)
Балансова стойност	107,197	-	-	-	-	-	-	-	8
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>152,723</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Обезценени на портфейлна основа									
-редовни	540,165	-	-	-	-	-	-	-	999
Брутна стойност	540,165	-	-	-	-	-	-	-	999
Обезценка	(15,963)	-	-	-	-	-	-	-	(25)
Балансова стойност	524,202	-	-	-	-	-	-	-	974
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>261,055</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени									
-редовни	6,493	29,885	267,536	3,505	343,853	262,968	305	1,979	-
Балансова стойност	6,493	29,885	267,536	3,505	343,853	262,968	305	1,979	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>-</i>	<i>2,688</i>	<i>-</i>	<i>719</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Балансова стойност	637,892	29,885	267,536	3,505	343,853	262,968	305	1,979	982
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>413,778</i>	<i>2,688</i>	<i>-</i>	<i>719</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Групата оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Групата. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета за финансовото състояние, Групата е идентифицирала анагажименти в размер на 98,413 хил. лв. (2014 г.: 59,725 хил. лв.), които са провизирани (Бележка 33А).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

	Кредити и вземания от нефинан- сови институ- ции	Вземания от Републи- канския бюджет	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и взема- ния от физи- чески лица	Парични средства в каса и по разплаща- телна сметка в ЦБ	Ценни книжа на разполо- жение за продажба	Финан- сови активи, държани за търгува- не	Ценни книжа, държа- ни до падеж	Нетна инвести- ция във финан- сов лизинг
Към 31 декември 2014 г.									
Обезценени на индивидуална основа									
-под наблюдение	58,011	-	-	-	-	-	-	-	33
-нередовни	10,852	-	-	-	-	-	-	-	28
-загуба	88,799	-	65,139	-	-	-	-	-	284
Брутна стойност	157,662	-	65,139	-	-	-	-	-	345
Обезценка	(102,413)	-	(42,533)	-	-	-	-	-	(308)
Балансова стойност	55,249	-	22,606	-	-	-	-	-	37
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>135,140</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Обезценени на портфейлна основа									
-редовни	567,573	-	-	-	-	-	-	-	1,470
Брутна стойност	567,573	-	-	-	-	-	-	-	1,470
Обезценка	(15,625)	-	-	-	-	-	-	-	(37)
Балансова стойност	551,948	-	-	-	-	-	-	-	1,433
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>357,193</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Непросрочени и необезценени									
-редовни	14,851	-	524,418	3,397	387,221	296,995	1,436	1,980	-
Балансова стойност	14,851	-	524,418	3,397	387,221	296,995	1,436	1,980	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>9,602</i>	<i>-</i>	<i>53,471</i>	<i>837</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Балансова стойност	622,048	-	547,024	3,397	387,221	296,995	1,436	1,980	1,470
<i>В т.ч. предоговорени</i>	<i>501,935</i>	<i>-</i>	<i>53,471</i>	<i>837</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Първоначалните условия по сключени договори могат да се преговарят в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често, това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите.

Преговорените кредити и вземания представени по амортизируема стойност са както следва:

	2015	2014
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	235,907	339,497
Търговски кредити	124,760	116,704
Кредити на банки	-	53,471
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	555	620
Потребителски кредити	164	217
Кредити на други финансови институции	3,739	-
Други кредити и вземания	2,767	89
	<u>367,892</u>	<u>510,598</u>

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Дружеството-майка (Банката) към длъжника, предизвикани от влошаване на финансовото му състояние, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълният размер на дълга, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания представени по амортизируема стойност са както следва:

	2015	2014
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	45,943	42,241
Други кредити и вземания	3,350	3,404
	<u>49,293</u>	<u>45,645</u>

4.1.1. Риск от държавата

Групата е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран предимно от държавни ценни книжа с емитент Република България. В таблицата по-долу е представена експозицията на Групата към държавен дълг към 31.12.2015 г. и 31.12.2014 г.:

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	<i>До 1 месец</i>	<i>1-3 месеца</i>	<i>3-12 месеца</i>	<i>1-5 години</i>	<i>Над 5 години</i>	<i>Неопред. падеж</i>	<i>Общо</i>
<i>Държавни ценни книжа</i>							
Р. България	12,686	32,830	239	134,221	77,294	-	257,270
Общо	12,686	32,830	239	134,221	77,294	-	257,270
<i>Към 31 декември 2014 г.</i>	<i>До 1 месец</i>	<i>1-3 месеца</i>	<i>3-12 месеца</i>	<i>1-5 години</i>	<i>Над 5 години</i>	<i>Неопред. падеж</i>	<i>Общо</i>
<i>Държавни ценни книжа</i>							
Р. България	66,849	267	77,749	32,064	22,297	-	199,226
Р. Хърватия	31,242	-	-	-	-	-	31,242
Р. Румъния	-	61,495	-	-	-	-	61,495
Общо	98,091	61,762	77,749	32,064	22,297	-	291,963

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Групата.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Групата;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Групата;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Групата;
- Стрес тестове за лихвен риск – представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарий за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Групата, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Групата. Това спомага за вземане на своевременно решения по отношение на лихвената политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Групата.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите на Групата по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо движението на лихвените проценти.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2015 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Вземания от банки	114,909	145,159	7,468	267,536
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	305	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	548,737	91,966	416	641,119
Вземания от Републиканския бюджет	9,848	20,037	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	-	260,324	2,644	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	982	-	-	982
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Други финансови активи	-	-	278	278
	676,455	517,486	11,111	1,205,052
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	842	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	-	-	362
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	169,040	387,344	9,760	566,144
Привлечени средства от международни институции	178,723	-	-	178,723
Други привлечени следства	11,226	16,437	95,796	123,459
	360,193	403,781	105,556	869,530
Общо лихвена експозиция	316,262	113,705	(94,445)	335,522
31 декември 2014 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Вземания от банки	20,919	525,495	610	547,024
Финансови активи, държани за търгуване	1,436	-	-	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	572,536	52,534	255	625,325
Ценни книжа на разположение за продажба	-	295,018	1,977	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,470	-	-	1,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,980	-	-	1,980
Други финансови активи	-	-	120	120
	598,341	873,047	2,962	1,474,350
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	19,642	56,314	-	75,956
Финансови пасиви държани за търгуване	888	-	-	888
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	494,684	40,909	-	535,593
Облигационни заеми	-	78,499	-	78,499
Привлечени средства от международни институции	221,065	-	-	221,065
Други привлечени следства	11,190	26,433	254,080	291,703
	747,469	202,155	254,080	1,203,704
Общо лихвена експозиция	(149,128)	670,892	(251,118)	270,646

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2015 г.

	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	Над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Финансови активи									
Вземания от банки	51,852	53,253	22,470	5,010	-	-	127,483	7,468	267,536
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-	305	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	490,005	59,000	202	363	1,794	-	89,339	416	641,119
Вземания от Републиканския бюджет	9,848	-	-	-	20,037	-	-	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	-	138,915	78,464	-	2,644	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	982	-	-	-	-	-	-	-	982
Ценни книжа, държани до падеж	-	-	1,979	-	-	-	-	-	1,979
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	278	278
Общо финансови активи	563,347	144,538	24,651	5,373	160,746	78,464	216,822	11,111	1,205,052
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	-	-	-	-	362
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	170,701	225	2,581	18	382,859	-	-	9,760	566,144
Привлечени средства от международни институции	12,174	106,152	33,609	26,788	-	-	-	-	178,723
Други привлечени следства	-	11,226	-	9,807	95,796	6,630	-	-	123,459
Общо финансови пасиви	183,717	117,965	36,190	36,613	478,655	6,630	-	9,760	869,530
Общо експозиция на лихвена чувствителност	379,630	26,573	(11,539)	(31,240)	(317,909)	71,834	216,822	1,351	335,522

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск (продължение)

31 декември 2014 г.

	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	Над 5 год.	С		Общо
							фиксирана лихва	Безлихвени	
Финансови активи									
Вземания от банки	262,976	42,868	24,836	16,487	-	-	199,248	609	547,024
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,431	-	-	-	-	-	5	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	572,536	-	-	-	-	-	52,534	255	625,325
Ценни книжа на разположение за продажба	98,091	61,762	79	77,749	35,040	22,297	-	1,977	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,470	-	-	-	-	-	-	-	1,470
Ценни книжа, държани до падеж	1,980	-	-	-	-	-	-	-	1,980
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	120	120
Общо финансови активи	937,053	106,061	24,915	94,236	35,040	22,297	251,782	2,966	1,474,350
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	75,956	-	-	-	-	-	-	-	75,956
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	888	-	-	-	-	-	-	888
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	495,468	380	70	39,675	-	-	-	-	535,593
Облигационни заеми	-	-	39,372	39,127	-	-	-	-	78,499
Привлечени средства от международни институции	16,325	141,457	63,283	-	-	-	-	-	221,065
Други привлечени следства	-	30,807	-	254,080	-	6,816	-	-	291,703
Общо финансови пасиви	587,749	173,532	102,725	332,882	-	6,816	-	-	1,203,704
Общо експозиция на лихвена чувствителност	349,304	(67,471)	(77,810)	(238,646)	35,040	15,481	251,782	2,966	270,646

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Групата променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2015			2014		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	(1,715)	(2,493)	0.50%	(2,318)	(784)
EUR	0.50%	890	(1,565)	0.50%	993	(528)
USD	0.50%	63	-	0.50%	76	(12)
BGN	-0.50%	1,715	2,493	-0.50%	2,318	784
EUR	-0.50%	(890)	1,565	-0.50%	(993)	528
USD	-0.50%	(63)	-	-0.50%	(76)	12

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2015	31.12.2014
Финансови активи	3.63%	3.14%
Финансови пасиви	0.44%	0.86%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск групата следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а вследствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата. Политика на Дружеството-майка (Банката) е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани в евро или лев. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лева. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	5	3,292	-	340,556	343,853
Вземания от банки	23,359	55,873	109	188,195	267,536
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	-	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	13,306	453,071	5,213	169,529	641,119
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	29,885	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	-	120,390	-	142,578	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	982	982
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	-	1,979
Други финансови активи	-	-	-	278	278
Общо финансови активи	36,670	634,910	5,322	872,003	1,548,905
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	561	-	281	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	362
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	25,325	68,868	8	471,943	566,144
Привлечени средства от международни институции	-	173,583	5,140	-	178,723
Други привлечени средства	-	27,663	-	95,796	123,459
Общо финансови пасиви	25,325	271,037	5,148	568,020	869,530
Нетна балансова валутна позиция	11,345	363,873	174	303,983	679,375
Условни задължения и ангажименти	9,398	27,961	-	215,113	252,472

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2014 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	8	1,729	-	385,484	387,221
Вземания от банки	1,270	290,977	175	254,602	547,024
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,436	-	-	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	22,714	459,280	6,414	136,917	625,325
Ценни книжа на разположение за продажба	60,183	203,039	-	33,773	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	1,470	1,470
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,980	-	-	1,980
Други финансови активи	-	-	-	120	120
Общо финансови активи	84,175	958,441	6,589	812,366	1,861,571
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	75,931	23	-	2	75,956
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	888	-	-	888
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	7,609	103,768	-	424,216	535,593
Облигационни заеми	-	78,499	-	-	78,499
Привлечени средства от международни институции	-	214,546	6,519	-	221,065
Други привлечени средства	-	37,623	-	254,080	291,703
Общо финансови пасиви	83,540	435,347	6,519	678,298	1,203,704
Нетна балансова валутна позиция	635	523,094	70	134,068	657,867
Условни задължения и ангажименти	666	43,064	-	122,529	166,259

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2015

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7901	-1,051	+2,585	535	(1,316)	-
Японска Йена (JPY)	0.0149	-30	+19	(2)	1	-
Британски паунд (GBP)	2.6502	-1,957	+2,510	(2)	2	-
Общ ефект				531	(1,313)	-

2014

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558			-		-
Долар (USD)	1.6084	-0,968	+1,292	2	(2)	-
Японска Йена (JPY)	0.0135	-27	+14	(14)	8	-
Британски паунд (GBP)	2.5001	-1,876	+1,347	-	-	-
Общ ефект				(12)	6	-

Ефект върху собствения капитал на Групата не съществува, тъй като същата няма финансови инструменти, на разположение за продажба, деноминирани в щатски долари.

Ценови риск на акции, котиран на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта ръководството на Дружеството-майка (Банката) следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент, поради икономическата и финансова криза, ръководството на Дружеството-майка (Банката) е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, търговията със закупените акции като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Дружеството-майка (Банката) взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част на отпуснатите кредити и всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху нея. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, влияещи върху ликвидната позиция на Групата, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Дружеството-майка (Банката) и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове, съгл. Указания за ликвидните буфери и периодите на оцеляване на Българска народна банка.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Дружеството-майка (Банката);

	2015	2014
Към 31 декември	65.25%	57.95%
Средна стойност за периода	64.56%	45.81%
Най-високо за периода	70.03%	58.33%
Най-ниско за периода	59.10%	25.82%
	2015	2014
Парични средства и парични салда при БНБ	343,805	387,170
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	39,760	154,793
Държавни ценни книжа	206,649	176,929
Ликвидни активи	590,214	718,892
Финансови пасиви държани за търгуване	362	888
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	902,308	1,237,474
Провизии	1,642	1,941
Задължения към персонала при пенсиониране	198	178
Пасиви	904,510	1,240,481
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	65.25%	57.95%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на активите и пасивите на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2015г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	343,853	-	-	-	-	-	343,853
Вземания от банки	51,852	53,631	14,006	80,047	68,000	-	267,536
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	305	-	-	-	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	40,081	22,578	98,644	311,586	167,910	320	641,119
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	693	19,344	9,848	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	138,915	78,464	2,644	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	52	43	247	550	90	-	982
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	8,720	8,720
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	588	1,367	-	-	1,979
Други активи	-	-	-	-	-	916	916
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,744	7,744
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	24,659	24,659
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	1,304	1,304
Общо активи	446,522	108,537	114,483	551,809	324,312	51,021	1,596,684
Пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	362	-	-	-	362
Текущи данъчни задължения	-	305	-	-	-	-	305
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	170,701	225	3,335	391,883	-	-	566,144
Провизии	-	-	-	-	-	6,327	6,327
Други пасиви	-	-	-	-	-	1,371	1,371
Привлечени средства от международни институции	2,884	8,609	41,581	103,293	22,356	-	178,723
Други привлечени следства	-	28	9,992	107,875	5,564	-	123,459
Общо пасиви	174,427	9,167	55,270	603,051	27,920	7,698	877,533
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	272,095	99,370	59,213	(51,242)	269,392	43,323	719,151

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2014 г.</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	387,221	-	-	-	-	-	387,221
Вземания от банки	262,976	26,032	40,010	199,579	18,427	-	547,024
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,436	-	-	-	-	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	12,029	26,743	92,725	369,528	124,245	55	625,325
Ценни книжа на разположение за продажба	98,091	61,762	77,828	35,040	22,297	1,977	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	58	108	378	926	-	-	1,470
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	1,134	1,134
Текущи данъчни вземания	-	-	-	-	-	858	858
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	-	1,956	-	-	1,980
Други активи	-	-	-	-	-	418	418
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	8,708	8,708
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	-
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	20,743	20,743
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	1,183	1,183
Общо финансови активи	760,399	116,081	210,941	607,029	164,969	35,076	1,894,495
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	75,956	59	9,779	9,779	-	-	95,573
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	888	-	-	888
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	495,472	376	39,745	-	-	-	535,593
Облигационни заеми	-	265	78,234	-	-	-	78,499
Провизии	-	-	-	-	-	6,993	6,993
Други пасиви	-	-	-	-	-	1,627	1,627
Привлечени средства от международни институции	3,015	8,547	38,825	126,471	44,207	-	221,065
Други привлечени следства	-	-	254,080	11,190	6,816	-	272,086
Общо финансови пасиви	574,443	9,247	420,663	148,328	51,023	8,620	1,212,324
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	185,956	106,834	(209,722)	458,701	113,946	26,456	682,171

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

Към 31 декември 2015 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	842	843	843	-	-	-	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	362	-	-	362	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	566,144	566,887	170,678	226	3,333	392,650	-
Привлечени средства от международни институции	178,723	185,089	2,893	8,870	42,267	107,093	23,966
Други привлечени средства	123,459	125,573	-	60	10,231	108,389	6,893
	869,530	878,754	174,414	9,156	56,193	608,132	30,859

Към 31 декември 2015 г.	Брутен поток	Под 1 м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
Брутна стойност на финансови активи държани за търгуване (валутен суап)						
Сума на договорените вземания	11,046	-	11,046	-	-	-
Сума на договорените задължения	(10,741)	-	(10,741)	-	-	-
	305	-	305	-	-	-

Групата няма сключени валутни суапи през 2014 г.

Към 31 декември 2014 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	75,956	75,958	75,958	-	-	-	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	888	888	-	-	-	888	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	535,593	536,319	495,474	377	40,468	-	-
Облигационни заеми	78,499	81,158	-	265	80,893	-	-
Привлечени средства от международни институции	221,065	231,492	3,027	8,957	39,727	131,720	48,061
Други привлечени средства	291,703	294,368	-	93	264,327	22,763	7,185
	1,203,704	1,220,183	574,459	9,692	425,415	155,371	55,246

Предвид специфичната дейност на Групата, към 31 декември 2015 г. средствата, привлечени от 10 най-големи небанкови депозанти представляват 91.27% от общата сума задължения към други клиенти (31 декември 2014 г.: 94.88%).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Групата, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2015 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	265,400	78,453	343,853
Вземания от банки	7,468	205,217	54,851	267,536
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	533,922	107,197	641,119
Вземания от Републиканския бюджет	-	29,885	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	7,833	252,651	2,484	262,968
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	974	8	982
Ценни книжа държани до падеж	-	1,979	-	1,979
Финансови активи държани за търгуване	-	305	-	305
Други финансови активи	-	-	278	278
Общо финансови активи	15,301	1,290,333	243,271	1,548,905

В хиляди лева

Към 31 декември 2014 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	287,599	99,622	387,221
Вземания от банки	610	478,276	68,138	547,024
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	570,170	55,155	625,325
Ценни книжа на разположение за продажба	-	295,092	1,903	296,995
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	1,413	57	1,470
Ценни книжа държани до падеж	-	1,980	-	1,980
Финансови активи държани за търгуване	-	1,436	-	1,436
Други финансови активи	-	-	120	120
Общо финансови активи	610	1,635,966	224,995	1,861,571

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Групата, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложили като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Групата. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Групата лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

Други* представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Групата не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейност

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Групата са персонал, процеси, системи и външни събития. Групата е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Групата прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Групата са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

При управлението на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси на Групата, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрение на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Групата е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага "Метода на базисния индикатор".

4.5 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложили при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Бележка № 33, 34), както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидирано ниво (като банкова група) е постигнала:

	2015	2014
<u>СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА</u>	678,279	673,936
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	678,279	673,936
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	678,279	673,936
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	61,281	59,730
Допълнителни резерви	14,698	12,873
Натрупан друг всеобхватен доход	1,566	7
Нематериални активи	(100)	(317)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(940)	(131)
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	1,206,406	1,244,163
Кредитен риск - Стандартизиран подход	1,090,931	1,120,176
Централно правителство или централни банки	5,464	94,397
Регионални правителства или местни органи на власт	1,246	-
Субекти от публичния сектор	20,037	200
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	221,652	282,822
Предприятия	711,732	607,840
На дребно	15,586	19,980
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	41,540	70,506
Експозиции в неизпълнение	19,742	10,553
Позиции, свързани с високо рискови експозиции	2,934	-
Капиталови инструменти	146	212
Други позиции	49,913	32,727
Валутен и стоков риск	-	-
Операционен риск - Подход на базисния индикатор	115,475	123,987
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	56,22%	54,17%
Съотношение на обща капиталова адекватност	56,22%	54,17%
<i>Предпазен капиталов буфер</i>	<i>30,160</i>	<i>31,104</i>
<i>Буфер за системен риск</i>	<i>36,192</i>	<i>37,325</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Регулаторно изисквани нива		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>4.50%</i>	<i>4.50%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>6.00%</i>	<i>6.00%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>8.00%</i>	<i>8.00%</i>
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>2.50%</i>	<i>2.50%</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Следните таблици Таблица показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности:

Към 31.12.2015 г.

	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	Бел.	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за разположение за продажба	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност								
Ценни книжа на разположение за продажба	20	-	-	262,968	260,324	2,354	-	262,678
Финансови активи, държани за търгуване	21	-	305	-	-	305	-	305
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,744	-	-	7,744	7,744
				262,968	260,324	2,659	12,458	275,441
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност								
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	343,853	-	-	343,853	-	343,853
Предоставени кредити на банки	17	-	141,718	-	-	150,176	-	150,176
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	125,818	-	-	125,818	-	125,818
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	641,119	-	-	647,518	-	647,518
Вземания от Републиканския бюджет	19	-	29,885	-	-	35,818	-	35,818
Ценни книжа, държани до падеж	22	1,979	-	-	-	1,925	-	1,925
Други финансови вземания	27	-	-	-	278	278	-	278
		1,979	1,282,393	-	278	1,305,386	-	1,305,386
Пасиви, оценявани по справедлива стойност								
Финансови пасиви, държани за търгуване	21	-	-	-	-	362	-	362
						362		362
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност								
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	-	842	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни	29	-	-	-	566,144	558,727	-	558,727
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	178,723	181,103	-	181,103
Други привлечени средства	31	-	-	-	123,459	123,834	-	123,834
					869,168	864,506		864,506

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 290 хил. лв. към 31 декември 2015 г. (2014: 1,903 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2014 г.

	Балансова стойност					Справедлива стойност					
	Бел.	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за търгуване	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност											
Ценни книжа на разположение за продажба	20	-	-	296,995	-	-	296,995	295,092	-	-	295,092
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	8,708	-	8,708	-	-	8,708	8,708
Финансови активи, държани за търгуване	21	-	-	1,436	-	-	1,436	-	1,436	-	1,436
				1,436			296,995	295,092	1,436	8,708	305,236
				1,436			307,139				
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	387,221	-	-	-	387,221	-	387,221	-	387,221
Предоставени кредити на банки	17	-	217,855	-	-	-	217,855	-	226,509	-	226,509
Разплащателни сметки и сročни депозити на банки	17	-	329,169	-	-	-	329,169	-	329,169	-	329,169
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	625,325	-	-	-	625,325	-	625,629	-	625,629
Ценни книжа, държани до падеж	22	1,980	-	-	-	-	1,980	-	1,925	-	1,925
Други финансови вземания	27	-	-	-	-	120	120	-	120	-	120
		1,980	1,559,570			120	1,561,670		1,570,573		1,570,573
Пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Финансови пасиви, държани за търгуване	21	-	-	-	-	888	888	-	888	-	888
						888	888		888		888
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и сročни депозити от банки	28	-	-	-	-	75,956	75,956	-	75,956	-	75,956
Депозити от други клиенти, различни от кредитни	29	-	-	-	-	535,593	535,593	-	535,593	-	535,593
Облигационни заеми	32	-	-	-	-	78,499	78,499	-	80,709	-	80,709
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	221,065	221,065	-	217,320	-	217,320
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	291,703	291,703	-	291,654	-	291,654
						1,202,816	1,202,816		1,201,232		1,201,232

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2015	31.12.2014				
Инвестиционни имоти	7,744	-	Ниво 3	Метод на пазарните сравнения При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.	1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). • Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) • Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
Активи, придобити от обезпечения	4,714	8,708		Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален ливъзможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръз-ка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2015 г.	31.12.2014 г.				
Предоставени кредити на банки	150,176	226,509	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	647,518	625,629	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2015 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	35,818	-	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2015 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция в/у тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа държани до падеж	1,925	1,925	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2015 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	123,834	291,654	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2015 г, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Депозити от клиенти	558,727	535,593	Ниво 2		неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	181,103	217,320	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Групата счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2015	2014
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	51,693	47,930
Кредити на банки	6,220	14,072
Депозити в други банки	1,234	3,156
Ценни книжа на разположение за продажба	2,678	2,592
Приходи от лихви и неустойки по финансов лизинг	200	302
Вземания от Републиканския бюджет	462	-
Ценни книжа, държани до падеж	118	168
	62,605	68,220
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(3,283)	(4,901)
Облигационни заеми	(2,655)	(3,941)
Депозити от клиенти	(1,250)	(2,336)
Депозити от други банки	(44)	(155)
Други привлечени средства	(492)	(763)
Други пасиви	(2)	-
	(7,726)	(12,096)
Нетен доход от лихви	54,879	56,124

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 2.42% (2014: 0.41%).

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	2015	2014
Приходи от такси и комисиони		
Гаранции и акредитиви	1,795	1,370
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти и други	508	597
Обслужване на облигационни емисии	270	280
Средства на Министерство на земеделието и храните и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение (Бележка 31)	678	625
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 31)	67	70
Други	22	8
	3,340	2,950
Разходи за такси и комисиони		
Агентски комисионни	(57)	(101)
Преводи и касови операции в други банки	(7)	(1)
Обслужване на сметки в други банки	(28)	(115)
	(92)	(217)
Нетен доход от такси и комисиони	3,248	2,733

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2015	2014
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	277	438
Нетна загуба от преоценка на валутни суапи	(43)	(11)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	195	190
	<u>429</u>	<u>617</u>

9. НЕТЕН РАЗХОД ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2015	2014
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	3	43
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	(43)	(60)
	<u>(40)</u>	<u>(17)</u>

10. НЕТЕН РАЗХОД ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	2015	2014
Приходи от лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	737	1,105
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	(560)	(951)
Нетна печалба от преоценка на финансови инструменти държани за търгуване	132	340
	<u>309</u>	<u>494</u>

11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2015	2014
Получени дивиденди	46	48
Възстановени съдебни разноси	1,359	917
Приходи от наем от инвестиционни имоти	270	-
Приходи от продажба на активи, държани за продажба	62	60
Приходи от продажба на ДМА	67	5
Други приходи	155	133
	<u>1,959</u>	<u>1,163</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2015	2014
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	(335)	-
Разходи за активи, държани за продажба	(315)	(278)
Съдебни разноски	(267)	(205)
Данък при източника	(12)	(16)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(27)	-
Разходи за продажба на ДМА	(58)	(4)
Други разходи	-	(12)
	<u>(1,014)</u>	<u>(515)</u>

12. ПРИХОДИ/(РАЗХОДИ) ОТ/ЗА РЕИНТЕГРИРАНИ ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2015	2014
Приходи от реинтегрирани обезценки на индивидуално обезценени кредити, нетно	1,967	2,714
(Разходи)/приходи за/от реинтегрирана обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	(338)	572
Разходи за обезценки на вземания от банки, нетно	-	(43,603)
Приходи от реинтегрирани обезценки на финансов лизинг	34	21
Приходи от реинтегрирани провизии по гаранции, нетно	825	2,800
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	(47)	(1,038)
Разходи за обезценки на други активи	-	(119)
	<u>2,441</u>	<u>(38,653)</u>

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18, 23 и 33А.

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2015	2014
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(7,788)	(6,926)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(1,994)	(1,531)
	<u>(9,782)</u>	<u>(8,457)</u>
	2015	2014
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Заплати	(6,692)	(6,033)
Социални осигуровки	(948)	(833)
Социални придобивки	(99)	(19)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(49)	(41)
	<u>(7,788)</u>	<u>(6,926)</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2015	2014
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(3,073)	-
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(2,004)	(735)
Наеми	(1,005)	(1,176)
Комуникации и ИТ услуги	(696)	(650)
Поддръжка офис и офис – техника	(522)	(513)
Правни и консултантски услуги	(427)	(207)
Реклама и представителни мероприятия	(452)	(275)
Данъци и държавни такси	(165)	(237)
Външни услуги	(283)	(379)
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	(99)	(1)
Командировки	(100)	(95)
Одит услуги от регистрираното одиторско предприятие	(75)	(51)
	<u>(8,901)</u>	<u>(4,319)</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	2015	2014
Разход за текущ данък	(4,420)	(713)
Приход/(разход) от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	121	(150)
Общо разход за текущ данък	<u>(4,299)</u>	<u>(863)</u>

<i>В хиляди лева</i>	2015	2014
Счетоводна печалба	42,975	8,644
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2015, 10% за 2014)	(4,298)	(864)
Разход, непризнати за данъчни цели	(7)	(5)
Приходи, непризнати за данъчни цели	6	6
Общо разход за данък	<u>(4,299)</u>	<u>(863)</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>10.00%</u>	<u>9.98%</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от консолидирания отчет за финансовото състояние и измененията в отчета за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за дохода	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Имоти и оборудване	11	8	-	(2)	5	4
Активи държани за продажба	437	432	-	-	5	93
Гаранционен портфейл	617	699	-	-	(82)	(254)
Други задължения	51	34	-	-	17	12
Ценни книжа	146	2	-	(11)	155	4
Ефект от признат актив в/у данъчна загуба	9	21	-	-	(12)	(9)
Инвестиционни имоти	33	-	-	-	33	-
	1,304	1,196	-	(13)	121	(150)

Измененията във времените разлики през годината се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход и в отчета за собствения капитал както следва:

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2015	2014
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби възникнали през годината	1,580	59
Рециклиране на доходи	(20)	(6)
Друг всеобхватен доход за годината	1,560	53

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2015	2014
Касова наличност	87	89
Разплащателни сметки	343,719	387,082
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<i>78,406</i>	<i>99,571</i>
Резервен обезпечителен фонд	<u>47</u>	<u>50</u>
Общо предоставени средства при Централната банка	<u>343,766</u>	<u>387,132</u>
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>343,853</u>	<u>387,221</u>

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени.

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

<i>В хиляди лева</i>	2015	2014
Разплащателни сметки местни банки	668	708
Разплащателни сметки чуждестранни банки	10,682	2,717
Срочни депозити местни банки	79,812	182,577
Коректив за обезценка и несъбираемост на депозити в местни банки	-	(21,400)
Срочни депозити чуждестранни банки	34,656	164,567
Предоставени кредити на местни банки	135,607	234,298
Коректив за обезценка и несъбираемост на кредити на местни банки	-	(21,133)
Предоставени кредити на чуждестранни банки	<u>6,111</u>	<u>4,690</u>
	<u>267,536</u>	<u>547,024</u>

Към 31.12.2014 г., Дружеството-майка (Банката) е обезценила свои експозиции към Корпоративна търговска банка АД по срочни депозити и кредити на местни банки. Срочните депозити са обезценени напълно, докато кредитите са обезценени след като е приспаднала стойността на заложеното обезпечение (ДЦК). След отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД, вземанията на Банката са рекласифицирани в "Кредити и аванси на клиенти" (Бележка 18).

Към 31.12.2015 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на кленти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуридет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.69% до 5%.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2015	2014
Кредити (брутна стойност)	789,742	743,363
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	<u>(148,623)</u>	<u>(118,038)</u>
	<u>641,119</u>	<u>625,325</u>

	2015	2014
А. Анализ по видове клиенти		
Частни предприятия и еднолични търговци	780,007	739,954
Общини	6,230	12
Частни физически лица	<u>3,505</u>	<u>3,397</u>
	<u>789,742</u>	<u>743,363</u>

	2015	2014
Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита		
Промисленост	364,291	309,144
Строителство	111,102	112,028
Транспорт	56,221	88,138
Търговия	49,608	82,257
Операции с недвижими имоти	60,969	59,932
Туристически услуги	22,384	25,223
Събиране и обезвреждане на отпадъци	17,471	20,016
Селско стопанство	17,046	17,166
Финансови услуги	65,183	59
Други отрасли	<u>25,467</u>	<u>29,400</u>
	<u>789,742</u>	<u>743,363</u>

В „Други отрасли“ са включени и 320 хил.лв. присъдени вземания (2014 г – 55 хил. лв), възникнали в резултат от плащания по гаранции поради трайна финансова неплатежоспособност или обявяване в несъстоятелност на длъжника, за които банката–бенефициент е изпълнила изискванията за плащане по гаранцията, предявила е гаранцията и НГФ ЕАД (дъщерно дружество) е платил.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

<i>В хиляди лева</i>	2015			2014		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	<u>102,413</u>	<u>15,625</u>	<u>118,038</u>	<u>107,856</u>	<u>16,197</u>	<u>124,053</u>
Секторна прекласификация на клиент (*)	42,533	-	42,533	-	-	-
Нетно изменение за годината	(1,967)	338	(1,629)	(2,714)	(572)	(3,286)
Отписани за сметка на обезценки	(10,319)	-	(10,319)	(2,729)	-	(2,729)
Към 31 декември	<u>132,660</u>	<u>15,963</u>	<u>148,623</u>	<u>102,413</u>	<u>15,625</u>	<u>118,038</u>

(*) Към 31.12.2014 г., Дружеството-майка (Банката) е имала експозиция към местна банка в размер на 65,139 хил. лв. брутна стойност и натрупана обезценка в размер на 42,533 хил. лв. През 2015 г., лицензът за банкова дейност на местната банка е отнет и съответно експозицията е прекласифицира от „Вземания от банки” в „Кредити и аванси на клиенти”. Към 31.12.2015 г. експозицията е в размер на 65,139 хил. лв. брутна стойност и натрупана обезценка в размер на 42,808 хил. лв.(Бележка 17).

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	2015	2014
Придобити вземания	20,037	-
Програма Енергийна ефективност	<u>9,848</u>	<u>-</u>
	<u>29,885</u>	<u>-</u>

Към 31.12.2015 г., вземанията, класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

В началото на 2015 г., Правителството на Р.България прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните сгради (ПМС 18/02.02.2015 г.). Усвоените средства по нея към 31.12.2015 г. са в размер на 9,848 хил. лв.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

20. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2015	2014
Държавни ценни книжа	257,270	291,963
Корпоративни облигации	3,054	3,055
Акции на непублични дружества	2,484	1,903
Участие в инвестиционна програма SIA (бележка 36)	152	-
Акции на публични дружества	8	74
	<u>262,968</u>	<u>296,995</u>

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2015	2014
Към 1 януари	296,995	156,529
Увеличение (покупки)	377,759	369,883
Намаление (продажби и/или падежиране)	(413,346)	(229,470)
Нетно намаление от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	1,560	53
Към 31 декември	<u>262,968</u>	<u>296,995</u>

От притежаваните от Групата акции в непублични дружества, 2,346 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА-Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2015 г. е в размер на 1,567 хил. лв. – положителна величина (31.12.2014 г.: 7 хил. лв. положителна величина) (Бележка № 35).

През 2015 г. е прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината) в размер на 43 хил. лв. (Бележка № 9) (2014 г.: 60 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ/ПАСИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	Договорна/Услов- на сума	Справедлива стойност към 31.12.2015		Договорна/Услов- на сума	Справедлива стойност към 31.12.2014	
		Актив	Пасив		Актив	Пасив
Лихвени суапове	9,779	-	362	66,968	1,436	888
Валутни суапове	21,786	305	-	-	-	-
	31,565	305	362	66,968	1,436	888

Финансовите активи и пасиви държани за търгуване представляват валутни и лихвени извънборсови деривативи под формата на суапи. През 2015 и 2014 година, Групата не е определила деривативи с цел отчитане на хеджиране по изискванията на МСС 39.

22. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2015	2014
Корпоративни облигации на финасови предприятия	1,979	1,980
	1,979	1,980

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от Б.Л. Лизинг, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

23. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

	2015	2014
Брутна инвестиция във финансов лизинг	1,451	2,100
Нереализиран финансов приход	(161)	(285)
Нетни минимални лизингови плащания	1,290	1,815
Обезценка	(308)	(345)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	982	1,470

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя както следва:

	2015	2014
С краен срок на издължаване до 1 година	450	685
С краен срок на издължаване от 1 година до 5 години	840	1,130
Нетни минимални лизингови плащания	1,290	1,815
Обезценка	(308)	(345)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	982	1,470

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

23. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на коректива за обезценки:

	2015	2014
Салдо към 1 януари	(345)	(376)
Начислена за годината	(10)	(38)
Реинтегрирана за годината	44	59
Отписана	3	10
Салдо към 31 декември	<u>(308)</u>	<u>(345)</u>

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Траспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2014 г.	16,295	1,150	353	63	943	18,804
Придобити	3,748	100	27	343	13	4,231
Излезли от употреба	-	(3)	(74)	(22)	-	(99)
На 31 декември 2014 г.	20,043	1,247	306	384	956	22,936
Придобити	4,112	327	1	88	-	4,528
Излезли от употреба	-	(9)	-	(66)	-	(75)
На 31 декември 2015 г.	24,155	1,565	307	406	956	27,389
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2014 г.	475	562	245	52	420	1,754
Начислена за годината	37	209	37	24	219	526
Отписана	-	(3)	(70)	(14)	-	(87)
На 31 декември 2014 г.	512	768	212	62	639	2,193
Начислена за годината	37	206	29	64	217	553
Отписана	-	(11)	-	(5)	-	(16)
На 31 декември 2015 г.	549	963	241	121	856	2,730
Балансова стойност						
На 31 декември 2015 г.	<u>23,606</u>	<u>602</u>	<u>66</u>	<u>285</u>	<u>100</u>	<u>24,659</u>
На 31 декември 2014 г.	<u>19,531</u>	<u>479</u>	<u>94</u>	<u>322</u>	<u>317</u>	<u>20,743</u>

Придобитите земя и сгради в размер на 4,112 хил. лв. в 2015 г. (2014: 3,748 хил. лв.) представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Дружеството-майка (Банката), находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2015 г. са в размер на 588 хил. лв. по отчетна стойност (2014: 337 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 628 хил. лв. (2014: 154 хил. лв.)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	-	-
Рекласифицирани от държани за продажба	3,095	-
Рекласифицирани от други активи	4,984	-
Продадени	-	-
(Загуба) от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	(335)	-
	<u>7,744</u>	<u>-</u>

Групата притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2015 г. е в размер на 270 хил.лв. (Бележка 11А). Справедливата стойност към 31.12.2015 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Групата класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Включените към 31.12.2015 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 8,720 хил. лв. (2014 г.: 1,134 хил. лв. земи и сгради), са придобити от Групата през 2015 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2016 г.

Движение на активите държани за продажба през 2015 и 2014 година:	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	1,134	-
Придобити от обезпечения	11,776	1,155
Продадени	(7)	(21)
Рекласифицирани към други активи	(1,088)	-
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(3,095)	-
	<u>8,720</u>	<u>1,134</u>

27. ДРУГИ АКТИВИ

	2015	2014
Активи, придобити от обезпечение	4,714	8,708
Други вземания	278	120
ДДС за възстановяване	373	110
Предплатени разходи и аванси	265	188
	<u>5,630</u>	<u>9,126</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (придобити от обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в други активи. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. ДРУГИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2015 и 2014 г.:	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	8,708	9,793
Рекласифицирани от държани за продажба	1,088	-
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(4,984)	-
Продадени	(51)	(47)
Обезценка	(47)	(1,038)
Балансова стойност в края на периода	4,714	8,708

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2015	2014
Депозити от местни банки	413	75,956
Депозити от чуждестранни банки	429	-
	842	75,956

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 1 хил. лв. (2014 г.: 1 хил. лв.).

	2015	2014
Срочни депозити	-	75,931
Безсрочни депозити	842	25
	842	75,956

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2015	2014
Частни физически лица	5,174	2,664
Предприятия и еднолични търговци	560,970	532,929
	566,144	535,593

Сумите дължими на частни физически лица представляват депозити на служители от Групата.

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 11 хил. лв. (2014 г.: 458 хил. лв.).

	2015	2014
Срочни депозити	387,344	40,908
Безсрочни депозити	178,800	494,685
	566,144	535,593

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2015	2014
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	47,730	55,323
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	38,544	44,297
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	28,664	35,552
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	28,817	34,599
Дългосрочен заем от Черноморска банка за търговия и развитие	12,035	28,111
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	7,795	-
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	5,851	9,753
Дългосрочен заем от Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor	4,147	6,911
Дългосрочни заеми от JВIC Японската банка за международно сътрудничество	5,140	6,519
	178,723	221,065

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 338 хил.лв. (2014: 438 хил.лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2015 г. са в границите от 0.27 % до 3.39% (31.12.2014 г.: от 0.481 % до 3.39%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г., между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2015 г. заемите от 2003 г. са изцяло погасени.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 9,375 хил. евро с левова равностойност 18,336 хил. лв. (31.12.2014 г.: 11,250 хил. евро с левова равностойност 22,003 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 15,000 хил. евро с левова равностойност 29,337 хил. лв. (31.12.2014 г.: 17,000 хил. евро с левова равностойност 33,249 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втория транш е фиксиран.

Кредитанщалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанщалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2015 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 14,706 хил. евро с левова равностойност 28,762 хил. лв. (към 31.12.2014 г., дължимата главница е в размер на 17,647 хил. евро с левова равностойност 34,515 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2015 г. заемът е изцяло погасен.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 19,706 хил. евро с левова равностойност 38,541 хил. лв. (към 31.12.2014 г. 22,647 хил. евро с левова равностойност 44,294 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 1,529 хил. евро с левова равностойност 2,991 хил. лв. (31.12.2014 г.: 2,706 хил. евро с левова равностойност 5,292 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 13,195 хил. евро с левова равностойност 25,807 хил. лв. (31.12.2014 г.: 15,548 хил. евро с левова равностойност 30,409 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Черноморска банка за търговия и развитие

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил. евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. заемът е изцяло погасен.

На 09.09.2011 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие в размер на 31,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти, оборотен капитал и експортно и пред-експортно финансиране на МСП. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 6,200 хил. евро с левова равностойност 12,126 хил. лв. (31.12.2014 г. дължимата главница по заема е в размер на 14,467 хил. евро с левова равностойност 28,294 хил. лв.) Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа

На 11.11.2014 г., ББР подписа ново споразумение със Сумитомо Митсуи Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро. Към 31.12.2015 г., дългът по заема е в размер на 3,969 хил. евро с левова равностойност 7,762 хил. лв. (към 31.12.2014 г. няма финансирани сделки по улеснението). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плюс надбавка.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 3,000 хил. евро с левова равностойност 5,867 хил. лв. (31.12.2014 г.: 5,000 хил. евро с левова равностойност 9,779 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 2,143 хил. евро с левова равностойност 4,191 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,571 хил. евро с левова равностойност 6,985 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с левова равностойност 19,812 хил. лв. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 350,801 хил. йени с левова равностойност 5,211 хил. лв. (31.12.2014 г. - 491,127 хил. йени с левова равностойност 6,606 хил. лв.).

Международна инвестиционна банка

На 25.04.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Международната инвестиционна банка е подписано споразумение за междубанков кредит в размер на 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.). Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, като могат да бъдат използвани както за директно кредитиране на бенефициенти или чрез търговски банки – посредници, така и за финансиране на експортни сделки между бенефициенти и дружества от страните – членки на Международната инвестиционна банка. Към 31.12.2015 г., споразумението е прекратено и ресурсът пренасочен към операции по съ-финансиране между двете банки.

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2015 г., няма усвоявания по заема.

Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти могат да бъдат също и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране. Лихвеният процент по заема е фиксиран. Към 31.12.2015 г., няма усвоявания по заема.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2015	2014
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,226	11,190
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,630	6,816
Получени заеми от местни банки	9,807	19,617
Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните	83,664	238,666
Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури	12,132	15,414
	<u>123,459</u>	<u>291,703</u>

Начислените задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2015 г. са в размер на 28 хил. лв. (2014: 61 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. Към 31.12.2015 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,739 хил. евро с легова равностойност 11,225 хил. лв. (към 31.12.2014 г.: 5,720 хил. евро с легова равностойност 11,188 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанцалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите. Към 31.12.2015 г., салдото при Дружеството-майка (Банката) на средствата е в размер на 3,390 хил. евро с легова равностойност 6,629 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,485 хил. евро с легова равностойност 6,816 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

Получени заеми от местни банки

На 16.09.2011 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за средносрочен заем със Ситибанк Н.А. – клон София (от 1.01.2014 - Ситибанк Европа АД, клон България) в размер на 20,000 хил. евро. Средствата от този заем са предназначени за директно и индиректно финансиране на нов и съществуващ портфейл от кредити на малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е напълно усвоен. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2014 г.: 10,000 хил. евро с легова равностойност 19,558 хил. лв.). Лихвеният процент по заема е фиксиран посредством стандартен лихвен суап.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

На 07.12.2010 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури (ИАРА) и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6 000 хил. лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9 168 хил. лв. На 19.12.2012 г. между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15 050 хил. лв за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г. между НГФ ЕАД и ИАРА, агенцията оттегли последната вноска от 15 050 хил. лв. С Анекс №7 от 06.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Агенцията 3 000 хил. лв. от допълнително преведените финансови средства.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

Към 31.12.2015 г., в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със следните банки: Райфайзенбанк (България) ЕАД, Първа Инвестиционна Банка АД, Сибанк ЕАД, Уникредит Булбанк АД, Централна Кооперативна Банка АД, Банка ДСК ЕАД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Интернешънъл Асет Банк АД, Българо-американска кредитна банка АД и Българска банка за развитие АД.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) беше до 31.12.2015 г.

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г., между Национален гаранционен фонд ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. Гаранционната схема е създадена на основание чл. 51 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121,100 хил.евро (242,200 хил. лв.) с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които са съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции. С Анекс №2 от 14.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 154,586 хил. лв. от предоставените финансови средства.

Към 31.12.2015 г., в рамките на гаранционната схема по ПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения с банките: Българо-американска кредитна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Обединена българска банка АД, Банка Пиреос България АД, Първа инвестиционна банка АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, Сибанк ЕАД, Централна кооперативна банка АД и Юробанк България АД, Уникредит Булбанк АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Алианц банк България АД.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

През м. май 2010 г., Банката емитира втора емисия обикновени, корпоративни, лихвоносни, безналични, поименни, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, необезпечени облигации с ISIN код BG 2100005201, с обща номинална стойност 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.) и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 15 май 2015 г. Договорената лихва е в размер на 5% на годишна база и се изплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

През м. декември 2010 г., Банката емитира трета емисия поименни, безналични, свободно прехвърляеми, непревигирани, неконвертируеми, необезпечени лихвоносни облигации с обща номинална стойност 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.) и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 30 декември 2015 г. Договорената лихва е в размер на 4.8% на годишна база и се изплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

И двете облигационни емисии са погасени през 2015 г.

33А. ПРОВИЗИИ

	2015	2014
Провизии по гаранции	6,153	6,993
Провизии по съдебни дела	174	-
	<u>6,327</u>	<u>6,993</u>

Провизиите по гаранции представляват сумата, която Групата очаква със значителна вероятност реално да изплати на трети лица по издадени от нея гаранции.

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2015	2014
Салдо към 1 януари	6,993	9,535
Начислени за годината	2,453	1,053
Използвани през годината	(15)	260
Реинтегрирани за годината	<u>(3,278)</u>	<u>(3,855)</u>
Салдо към 31 декември	6,153	6,993

33Б. ДРУГИ ПАСИВИ

	2015	2014
Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции	569	670
Задължения към персонал и за социално осигуряване	278	279
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	198	178
Начисления за разходи	144	189
Задължения за данъци	148	158
Други кредитори	34	153
	<u>1,371</u>	<u>1,627</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
33Б. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Групата при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Дружеството-майка (Банката), обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Дружеството-майка (Банката) е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2015 г. в размер на 198 хил. лв. (31.12. 2014 г.: 178 хил. лв.).

	2015	2014
Настояща стойност на задължението на 1 януари	178	144
Разходи за настоящи услуги	34	26
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	(36)	-
Актюерски загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	15	1
Настояща стойност на задължението на 31 декември	<u>198</u>	<u>178</u>

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	6	(1)	-	-	6	(1)
Актюерска (загуба)/печалба върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	(7)	7	-	-	(7)	7
Актюерска (загуба)/печалба към 31 декември	<u>(1)</u>	<u>6</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(1)</u>	<u>6</u>

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2015 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2012 – 2014 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- ефективен годишен лихвен процент за дискотиране – 2.8% (2014 г. – 3.8%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Дружеството-майка (Банката) са в съответствие с плана за развитието на Групата: за 2016 г. – 5 % спрямо нивото през 2015 г. и за 2017 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33Б. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ефектът за 2015 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(6)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	29	(24)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(4)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(24)	29

	Увеличение с 1% на текущото	Намаление с 1% на текущото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(25)	31

Ефектът за 2014 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	6	(5)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	20	(17)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(3)	4
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(17)	20

	Увеличение с 1% на текущото	Намаление с 1% на текущото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(18)	18

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2015	2014
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>601,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залогани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

Към 31.12.2015 г. 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите. (31.12.2014 – 99.99%).

35. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Дружеството-майка (Банката) трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Групата може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2015 г., Фонд Резервен на Групата е в размер на 61,281 хил. лв. (31.12.2014 г.: 59,730 хил. лв.).

Към 31.12.2015 г., допълнителните резерви на Групата са в размер на 14,697 хил. лв. (31.12.2014 г.: 12,503 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Групата от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2015 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите на Дружеството-майка (Банката) и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2015 г., е взето решение за изплащане на дивидент в размер на 60% от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“, равняващ се на 3,248 хил. лв. (2014 г. изплатените дивиденди са в размер на 7,125 хил. лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на финансовите активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2015 г., този резерв е положителна величина в размер 1,567 хил. лв. (31.12.2014 г.: 7 хил. лв. – положителна величина).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго
36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2015	2014
Условни задължения		
Гаранции и акредитиви	172,920	122,086
в т.ч. с парично покритие	(2,284)	(278)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	-	(2,654)
Провизии по гаранции	(6,153)	(6,993)
	164,483	112,161
Издадени безрискови контрагаранции	77,119	96,943
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	77,748	31,096
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	-	2,654
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
Участие в инвестиционна програма SIA	1,804	-
	84,246	35,790
	248,729	147,951

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2015 г., Дружеството-майка (Банката) има сключени споразумения със седем банки-партньори и издадени гаранции на стойност 3,262 хил. лв. (31.12.2014 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 5,107 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД (Дружеството-майка) подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2015 г. са направени две капиталови вноски по инициативата в размер на 78 хил. евро с легова равностойност 152 хил. лв. (Бележка 20).

През 2015 г. Дружеството-майка (Банката) стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил. лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2015 г. Банката е сключила споразумения с пет банки-партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 1,211 хил. лв.

През 2015 г. са действатни сключени споразумения за портфейлни гаранции с 11 банки по гаранционна схема 2009-2013 г., по които страна е Национален гаранционен фонд ЕАД (Дъщерно дружество на ББР АД). Максималният срок на гаранциите е до 10 години. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 146,500 хил. лв. (2014 г.: 146,500 хил. лв.). Към 31.12.2015 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 26,613 хил. лв. (2014 г.: 43,396 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 12,750 хил. лв. (2014 г.: 26,258 хил. лв.).

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2014 г., НГФ (Фондът) стартира нова гаранционна схема. По тази схема са действатни сключени споразумения за портфейлни гаранции с 13 банки. За разлика от предходната гаранционна схема, по тази програма, банките имат възможност сами да включват кредити в гарантирания от НГФ портфейл, при спазване на изискванията на схемата. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до септември 2015 г. като гаранцията на НГФ е валидна до септември 2018 г. В гарантирания портфейл се включват само нови кредити към малки и средни предприятия при максимална стойност на гаранцията от НГФ до 50% от размера на кредита и не повече от 500 хил. лв. По гаранционна схема „2014“ е въведен таван на плащанията за всеки гарантиран портфейл. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 192,000 хил. лв. (2014 г.: 192,000 хил. лв.). Към 31.12.2015 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 77,855 хил. лв. (2014 г.: 28,733 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 71,598 хил. лв. (2014 г.: 28,360 хил. лв.).

През 2015 г., стартира процедурата по избор на банки партньори на НГФ по нова гаранционна схема. След проведени процедури за избор и анализ в търговските банки, от началото на месец октомври 2015 до началото на януари 2016 г. са подписани гаранционни споразумения с 10 търговски банки на обща стойност 326,000 хил.лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата, НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 31 март 2017 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 326 000 хил.лв. Към 31.12.2015 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 11,195 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 10,803 хил. лв.

Към 31.12.2015 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., в размер на 20,780 хил. лв с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв. (2014 г.: гаранции 14,910 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 21,755 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2015 г. е 9,443 хил. лв. (2014 г.: 7,894 хил. лв.).

Към 31.12.2015 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. (2014 г.: 138,822 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. (2014 г.: 178,555 хил. лв.) Общият гаранционен лимит по програмата е 300,000 хил. лв. (2014 г.: 1,132,500 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2015 г. е 67,675 хил. лв. (2014 г.: 89,049 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажменти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в консолидирания отчет до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Дружеството-майка (Банката) гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП и издадените гаранции за собствен риск на НГФ (дъщерно дружество на ББР) са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Групата, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Групата.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

<i>В хиляди лева</i>	2015	2014
Парични средства в каса (<i>Бележка 16</i>)	87	89
Разплащателна сметка при Централната банка (<i>Бележка 16</i>)	343,719	387,082
Вземания от банки с оригинален падеж до 3 месеца	77,859	250,876
	<u>421,665</u>	<u>638,047</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

Свързани лица:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на банката от името на държавата
Министерство на земеделието и храните	Дружество под общ контрол от държавата
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури	Дружество под общ контрол от държавата
Военномедицинска академия	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Център за градска мобилност	Дружество под общ контрол от държавата
Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив	Дружество под общ контрол от държавата
Мини Марица Изток ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Групата е извършила транзакции през отчетния период.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2015	2014
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	257,269	199,226
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	95,451	-

Пасиви

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2015	2014
Министерство на финансите	Други привлечени средства	17,856	18,006
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити и други привлечени средства	547,455	658,655

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сделките със свързани лица са:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2015	2014
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	68	70
	Приходи от лихви	2,389	1,564
	Разходи за лихви	(172)	(199)
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	1,521	-
	Приходи от такси и комисиони	1,022	716
	Разходи за лихви	(121)	(160)

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	2015	2014
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	18,730	-

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2015	2014
Задължения към клиенти по привлечени депозити	372	72
Задължения за възнаграждения	16	10
Предоставени кредити и аванси на клиенти	483	210
Сделки с ключов управленски персонал	2015	2014
Възнаграждения и социално осигуряване	1,994	1,531
Разходи за лихви	(2)	(1)
Приходи от лихви	18	10

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са налице събития след датата на отчета, които изискват корекции или допълнителни оповестявания в консолидирания финансов отчет.